

Centar za građansko obrazovanje
Centre for Civic Education

Jednake šanse za sve medije u Crnoj Gori

izvještaj za 2018. i 2019.

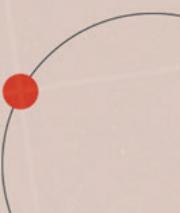

Kingdom of the Netherlands

B | T | D The Balkan Trust
for Democracy
A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

Norwegian Embassy
Belgrade

Jednake šanse za sve medije u Crnoj Gori

izvještaj za 2018. i 2019.

Izdavač:

Centar za građansko obrazovanje (CGO)

Centar za građansko obrazovanje
Centre for Civic Education

Urednica:

Daliborka Uljarević

Autori/ke:

Mira Popović
Damir Nikočević
Vasilije Radulović

Saradnici/e na publikaciji:

Damir Suljević
Aleksandra Dujović
Biljana Popović

Dizajn i produkcija:

Centar za građansko obrazovanje (CGO)

Tiraž:

60 komada

Izvještaj je dio projekta “Mediji za mene” koji CGO sprovodi uz podršku ambasade Kraljevine Holandije, Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Norveške i Balkanskog fonda za demokratiju Njemačkog Maršalovog fonda SAD (BTD).

Kingdom of the Netherlands

B | T | D The Balkan Trust
for Democracy
A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND

Norway

Sadržaj ovog izvještaja je isključiva odgovornost CGO-a i ni na koji način ne može biti interpretiran kao zvanični stav ambasade Kraljevine Holandije, Ministarstva vanjskih poslova Kraljevine Norveške ni Balkanskog fonda za demokratiju Njemačkog Maršalovog fonda SAD (BTD).

Jednake šanse za sve medije u Crnoj Gori

izvještaj za 2018. i 2019.

Podgorica, 2021.

Sadržaj

Metodološke napomene	5
Kako se finansiraju mediji u Crnoj Gori iz javnih fondova?	6
• Državna pomoć medijima	6
• Finansiranje javnog servisa RTCG	8
• Transferi iz organa javnog sektora prema medijima i za medijske usluge	10
○ Opšti presjek	10
○ Kako i koliko su trošili organi javnog sektora na medije i medijske usluge tokom 2018. i 2019. godine:	13
• Kabinet predsjednika, Skupština i organi Vlade	13
• Organi pravosuđa	19
• Lokalne samouprave	19
• Nezavisne institucije	21
• Javne ustanove	23
• Javna preduzeća	25
Koji mediji su prihodovali najviše sredstava iz javnih fondova?	27
Zaključci i preporuke	32
Bibliografija	33
Prilog 1: Spisak organa javnog sektora koji su bili predmet istraživanja	34

02 Metodološke napomene

Ovo istraživanje različitih oblika transfera novca iz javnih fondova ka medijima sprovedeno je od početka jula 2020. do kraja marta 2021. godine i obuhvatilo je 605 javnih organa, organizacija, ustanova i preduzeća. Istraživački tim CGO-a se trudio da obuhvati sve organe, na lokalnom i nacionalnom nivou, koji su obveznici Zakona o slobodnom pristupu informacijama, uz neke koji nisu obveznici ali koji značajan dio sredstava dobijaju iz javnih fondova.

Praćenje tokova novca iz javnih fondova prema medijima predstavlja dio višegodišnjih npora CGO-a da doprinese uspostavljanju ambijenta koji obezbijeđuje jednake šanse za sve medije. Na bazi nalaza CGO-a, kao i formulisanih prijedloga, novi Zakon o medijima¹ je ovo pitanje solidno uredio, a CGO će pratiti i primjenu tih odredbi u nastupajućem periodu.

Izvještaj uključuje podatke prikupljene na osnovu odgovora na *zahtjeve za slobodan pristup informacijama*, kao i iz dostupnih dokumenata nadležnih organa za period od 1. januara 2018. do 31. decembra 2019. godine. Radi se o transferu javnih sredstava od strane organa javnog sektora, ili onih koji su značajni budžetski korisnici, prema medijima i vezanim subjektima za pružanje različitih usluga, kao i po drugim osnovama.

Tokom prikupljanja i obrade podataka, data je prilika svim organima da dopune podatke ili pojasne svoja rješenja koja su istraživačima bila od značaja, iako to, na žalost, većina organa nije iskoristila.

Ovaj izvještaj sadrži i podatke o državnoj pomoći koja je dodijeljena emiterima u toku 2018. i 2019. godine, sa kratkim uporednim pregledom za 2017. godinu, a što je prikupljeno na osnovu podataka iz godišnjih izvještaja Agencije za zaštitu konkurenциje, preciznije Sektora za kontrolu državne pomoći.

Dodatno, istraživački tim CGO-a radio je i na obradi podataka koji se odnose na finansiranje javnog medijskog servisa Radio televizije Crne Gore koji (RTCG), kroz njihove godišnje finansijske planove, finansijske izvještaje i izdvajanja iz Budžeta Crne Gore, što je zaokružilo cijelokupnu strukturu finansiranja istog kao i koliko se izdvaja za RTCG na godišnjem nivou iz Budžeta i koliko prihoduju po osnovu reklamiranja i oglašavanja.

Izvještaj donosi određene zaključke i preporuke, a kako bi se dalje doprinijelo potrebnim promjenama u sistemu i ova oblast uredila na pravim temeljima, a samim tim smanjio prostor za uticaj bilo kojih vlasti na uređivačke politike medija, ali i posledično i na druge tokove.

¹ "Službeni list Crne Gore" br. 012/18

03 Kako se finansiraju mediji u Crnoj Gori iz javnih fondova?

Državna pomoć medijima

Državna pomoć je u Crnoj Gori, nezavisno od oblasti u kojoj neki subjekt djeluje, regulisana Zakonom o kontroli državne pomoći², a nadležna je Agencija za zaštitu konkurenčije Crne Gore.

Državna pomoć je članom 2. ovog Zakona definisana kao: *finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore budžeta opštine, odlukom nadležnog organa opštine, uključujući fondove Evropske unije i druge javne fondove i koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu. Finansijska pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mesta poslovanja ili mesta registracije, ili je namijenjena jednom privrednom društvu. Ova vrsta finansijske pomoći ugrožava konkurenčiju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.*

O usklađenosti državne pomoći sa Zakonom odlučuje Agencija za zaštitu konkurenčije u roku od 60 dana od ponošenja uredne prijave za dobijanje državne pomoći. Precizno su propisani i dozvoljeni oblici državne pomoći u Crnoj Gori.³

Uredba o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći⁴ konkretnizuje i detaljnije uređuje i državnu pomoć javnim radio difuznim servisima. Član 43. ove Uredbe propisuje sljedeće uslove državne pomoći javnim radio difuznim servisima: *da emitovanje radio i televizijskog programa zadovoljava interes javnosti na nacionalnom i lokalnom nivou i vodi računa o nacionalnoj zastupljenosti informativnog, kulturnog, obrazovnog, sportskog i zabavnog programa, ako se pružanje javne usluge povjerava na osnovu akta (upravnog) ili ugovora, emitovanjem radijskog ili televizijskog programa od važnosti za građane Crne Gore, ako je određen nezavisni organ koji prati pružanje javne usluge i ako se finansiranje obezbjeđuje na jedan od sljedećih načina: - javna usluga radio-televizijskog emitovanja se finansira samo iz javnih sredstava, u bilo kom obliku, ili - javna usluga radio-televizijskog emitovanja se finansira različitim kombinacijama javnih sredstava i prodaje reklamnog prostora ili programa.*

Ukupan iznos državne pomoći medijskom sektoru tokom 2018. godine je bio 609.324,67 eura prema Godišnjem izvještaju o dodijeljenoj državnoj pomoći u Crnoj Gori u 2018. godini Agencije za zaštitu konkurenčije.⁵

² Službeni list Crne Gore, br. 012/18

³ Zakon o kontroli državne pomoći, čl. 8 Državna pomoć može se dodjeliti kao: 1) subvencija ili subvencionisana kamatna stopa na kredite; 2) fiskalna olakšica (porez, doprinos i drugi javni prihodi); 3) garancija države ili opštine; 4) ustupanje dobiti i/ili dividende države ili opštine korisniku državne pomoći; 5) otpis duga prema državi, opštini ili pravnom licu koje upravlja i raspolaže sredstvima javnih prihoda i državnom imovinom; 6) prodaja nepokretne imovine od strane države ili opštine po cijeni nižoj od tržišne ili kupovina po cijeni višoj od tržišne; 7) korišćenje državne imovine bez naknade ili uz naknadu nižu od tržišne; i 8) druga pomoć u skladu sa zakonom.

⁴ Uredba o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći, "Službeni list Crne Gore", br. 27/2010, 34/2011 i 16/2014

⁵ Agencija za zaštitu konkurenčije, Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u Crnoj Gori u 2018. godini, http://www.azzk.me/dp/images/docs/GI_2018_FINAL.pdf

Konkretno, kroz državnu pomoć kategorisano kao usluge od opšteg ekonomskog interesa Ministarstvo kulture je u 2018. godini za podršku razvoju medijskog pluralizma izdvojilo iznos od 151.700,00 eura. Takođe, u okviru iste kategorije - usluge od opšteg ekonomskog interesa - kao davaoc državne pomoći javlja se Agencija za elektronske medije koja dodjeljuje pomoć komercijalnim radio emiterima u iznosu od 264.280,00 eura. Usluge od opšeg ekonomskog interesa su usluge koje organi vlasti na nacionalnom, regionalnom ili nivou lokalnih zajednica, klasificuju kao one koje su od opšteg interesa i koje je država dužna servisirati.

Državna pomoć medijskom sektoru u 2018. godini

609.324,67 eura

Pored toga, medijski sektor je u 2018.godini, u okviru državne pomoći finansiran i kroz pomoć male vrijednosti (*de minimis* pomoći). To je pomoć dodijeljena privrednim društvima tokom perioda od tri fiskalne godine koja ne prelazi iznos od 200.000,00 eura. U okviru ove vrste pomoći Ministarstvo ekonomije je u 2018. godini Radio difuznom centru (RDC) dodijelilo iznos od 193.344,67 eura. Ova pomoć je zasnovana na Zaključku Vlade br. 07-522 od 17. marta 2017.godine, kojim je Vlada obavezala Ministarstvo finansija i Ministarstvo ekonomije da, u periodu od 2017. do 2021.godine u predefinisanim godišnjim iznosima, obezbijede transfer od ukupno 1.597.092,72 eura Radio difuznom centru. Taj iznos predstavlja 36 mjesечnih faktura svih emitera, uz uslov da je iznos pojedinačne pomoći po emiteru ograničen do maksimalnog iznosa do 200.000,00 eura. Svaka transa uplate iz budžeta, počev od 2018. godine, uslovljena je dobijanjem potvrde RDC-a da su emiteri izmirili redovne obaveze iz prethodnih godina (počev od 2017. godine) po ovom osnovu. Emiterima koji su uredno izvršavali svoje ugovorene obaveze dodijeljeni iznos se računa kao preplata što obezbeđuje ravnopravan odnos na tržištu. Objasnjeno je da je pomoć ustanovljena zbog otežanih uslova poslovanja svih radio i TV emitera na crnogorskoj medijskoj sceni, na što je ukazao RDC a što je rezultiralo neizmirenim obavezama komercijalnih i lokalnih emitera po osnovu pruženih usluga od strane RDC-a.

U 2019.godini, ukupan iznos državne pomoći za medije je iznosio 553.028,76 eura, po podacima iz Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Crnoj Gori u 2019.godini Agencije za zaštitu konkurenциje.⁶

Kroz kategoriju državne pomoći - usluge od opšteg ekonomskog interesa, Ministarstvo kulture je dodijelilo iznos od 169.150,00 eura za podršku razvoju medijskog pluralizma.

Državna pomoć medijskom sektoru u 2019. godini

553.028,76 eura

⁶ Agencija za zaštitu konkurenциje, Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u Crnoj Gori u 2019. godini http://www.azzk.me/dp/images/docs/Godisnji_izvjestaj_2019.pdf

Kada je u pitanju kategorija *pomoći male vrijednosti (de minimis pomoći)*, Ministarstvo ekonomije je uplatilo Radio difuznom centru 383.878, 76 eura, takođe, na osnovu gore navedenog Vladinog Zaključka br- 07-522.

Dakle, u ove dvije godine, medijski emiteri su primili 1.162.353,43 eura državne pomoći, a što je samo dio transfera iz sredstava organa javnog sektora

Tokom **2018. i 2019. godine – državna pomoć medijima iznosila je 1.162.353,43 eura**

Finansiranje javnog servisa RTCG

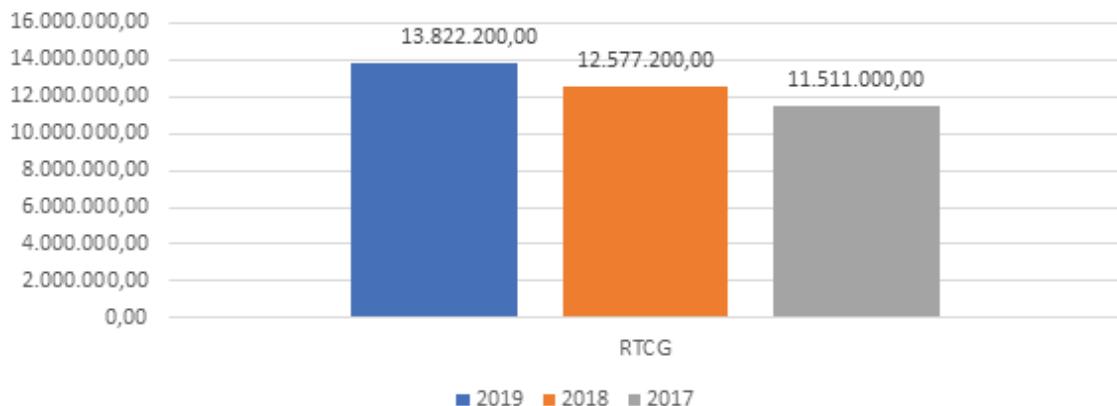
Radio i Televizija Crne Gore (RTCG) je nacionalni javni servis, i kao takav prima zasebna i direktna sredstva iz Budžeta Crne Gore.

U 2017. godini RTCG je imala planirani ukupan prihod od 13.051.000,00 eura od čega je 11.511.000,00 eura prihodovao iz Budžeta Crne Gore, dok su projektovani rashodi za tu godinu iznosili 13.051.433,00 eura.

Prema Finansijskom izještaju RTCG iz 2017.godine, **ukupan prihod koji je RTCG ostvario u 2017. godini iznosio je 12.935.482,00 eura**, odnosno 0,9% manje u odnosu na Finansijski plan. Ukupni redovni javni (budžetski) prihodi RTCG u 2017. godini iznosili su 11.511.000,00 eura, što je bilo na nivou planiranih prihoda iz tog izvora.

Ukupni rashodi u 2017.godini su bili 12.922.496,00 eura, ili 128.947,00 eura manje u odnosu na Plan, a znatno manje u odnosu na prethodnu godinu kada su ukupni rashodi iznosili 15.481.904,00 eura.

U 2018. godini, javni servis RTCG ima planirani ukupan prihod od 19.977.200,00 eura od čega je 12.577.200,00 eura iz Budžeta Crne Gore. Ukupni projektovani rashodi bili su 19.947.200,00 eura od čega je za digitalizaciju izdvojeno 6.000.000,00 eura.

Grafik 1. Pregled izdvajanja iz Budžeta Crne Gore za RTCG tokom 2017., 2018. i 2019. godine

Prema finansijskom izvještaju RTCG iz 2018. godine, ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od **13.974.080,00 eura**. Iz Budžeta Crne Gore je isplaćeno 12.577.200,00 eura, što predstavlja povećanje u odnosu na 2017.godinu kada je iz Budžeta isplaćen iznos od 11.511.000,00 eura. Komercijalni prihodi su ostvareni u iznosu od 1.174.752,00 eura, što je manje od planiranog (1.300.000m00 eura), ali manje i od prihoda po ovom osnovu iz 2017. godine (tada su bili 1.212.610,00 eura). Kada je riječ o ostalim prihodima ukupan ostvaren iznos je 182,639,00 eura i prilično je veći od planiranih za tu godinu (100.000,00 eura) ali i znatno manji u poređenju sa 2017.godinom kada je po ovom osnovu prihodovano 211,872,00 eura⁷.

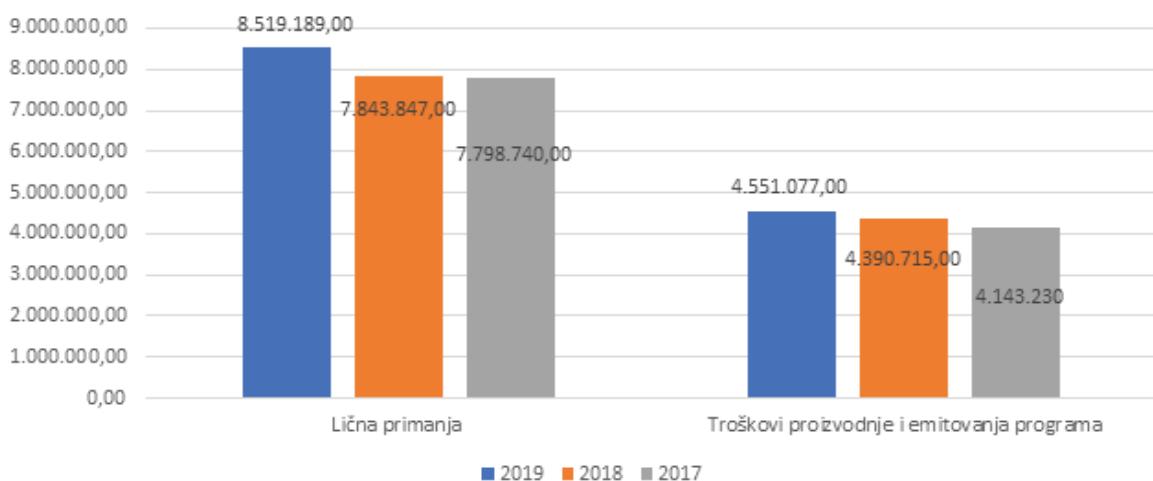

Grafik 2. Pregled komercijalnih prihoda RTCG-a u 2017., 2018. i 2019. godini

U 2019. godini, javni servis RTCG je planirao ukupan prihod od 21.252.200,00 eura, od čega 13.822.200,00 eura iz Budžeta Crne Gore. Ukupni projektovani rashodi za tu godinu su bili 21.202.200,00 eura od čega je na digitalizaciju potrošeno 5.450.000,00 eura.

Finansijski izvještaj RTCG iz 2019.godinu ukazuje na ostvareni **ukupan prihod od 16.398.361,00 eura** što predstavlja uvećanje u iznosu od 2.424.281,00 eura u odnosu na prethodnu godinu. Iznos opredijeljen iz Budžeta Crne Gore bio je 13.822.200,00 eura, što je, takođe, uvećanje u odnosu na prethodnu godinu.

Komercijalni prihodi su nadmašili planirane, pa je po ovom osnovu u 2019. godini prihodovano 1.450.451,00 eura. Prihodi pod stavkom ostali tokom te godine iznosili su 177.742,00 eura i znatno su manji od planiranih (870.000,00 eura).

Grafik 3. Pregled rashoda RTCG-a u 2017., 2018. i 2019. godinu

⁷ U ove prihode se uračunavaju prihodi od donacije za emisiju Mehanizam, donacija od Ministarstva kulture za TV arhiv, prihodi od otkupa stanova, prihodi po osnovu naplate štete, itd.

Među rashodima RTCG-a, u toku 2017. godine prednjačili su troškovi po osnovu ličnih primanja, u visini 7.798.740,00 eura i nadmašili su planirane troškove po ovom osnovu za 143.740,00 eura. Zatim, po veličini iznosa rashoda slijede troškovi proizvodnje i emitovanja programa u iznosu od 4.143.230,00 eura, što je manje od planiranih 4.360.383,00 eura.

U 2018. godini, na lična primanja zaposlenih na RTCG utrošeno je 7.843.847,00 eura, što je manje od planiranih 8.190.000,00 eura. Na troškove proizvodnje i emitovanja programa utrošeno je 4.390.715,00 eura, što je, takođe, manje od planiranih 4.660.200,00 eura.

U 2019. godini najveći dio rashoda se odnosi na lična primanja, 8.519.189,00 eura što je znatno više u odnosu na prethodne godine, a čak neznatno više u odnosu na planiranih 8.497.000,00 eura. Slijede rashodi po osnovu troškova proizvodnje i emitovanja programa od 4.551.077,00 eura i manji su u odnosu na planiranih 5.173.800,00 eura.

Radio i Televizija Crne Gore je tokom ove tri godine imala rast prihoda, kako iz Budžeta Crne Gore, gdje su prihodi između 2017 i 2018. godine porasli za 20%, a komercijalni prihodi su za isti period porasli za 19.61%. No, porasli su i rashodi za 9,24% za lična primanja i 9,84% za troškove proizvodnje i emitovanja programa. Dodatno, na osnovu prikupljenih podataka, RTCG je od javnih organa, organizacija, ustanova, preduzeća i drugih za potrebe reklamiranja i oglašavanja, prihodovao sredstva od 252.125,20 eura za 2018 i 2019. godinu.

Transferi iz organa javnog sektora prema medijima i za medijske usluge

• Opšti presjek

U Crnoj Gori posluje, prema evidenciji Agencije za elektronske medije (AEM), šest kanala nacionalnog sevisa Radio-Televizije Crne Gore, pet lokalnih javnih TV emitera, 16 lokalnih javnih radio emitera, 14 komercijalnih TV emitera, 36 komercijalnih radio emitera, dva neprofitna radio emitera i 24 AVM operatera. Zakon o medijima predviđa obavezu nadležnog Ministarstva da vodi evidenciju o aktivnim medijima, koji moraju da prođu kroz prijavu za upis u Evidenciju, ali i dalje ne postoji javno dostupan spisak svih medija u Crnoj Gori na sajtu Ministarstva.

Od **605 organa** kojima je upućen zahtjev za slobodan pristup informacijama, odgovore je istraživačima CGO-a dostavilo **520 organa, organizacija, ustanove i preduzeća**, odnosno **85.95%**, dok **14.05%** nije dostavilo tražene podatke. Iako se bilježi izvjestan pomak u odnosu na ranije godine, ostaje činjenica da nisu svi organi uspostavili odgovornost u dijelu dosljednog poštovanja Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

Kod 81 organa koji su ignorisali upit istraživača CGO-a, kršeći odredbe Zakona o slobodnom pristupu informacijama, prednjači tzv. princip čutanja administracije. Po netransparentnosti se izdvajaju kabinet Predsjednika Crne Gore i Ministarstvo ekonomije, koji ni pored brojnih urgencija, pa čak ni žalbi Agenciji nisu do dana zaključivanja istraživanja dostavili odgovore na naš upit.

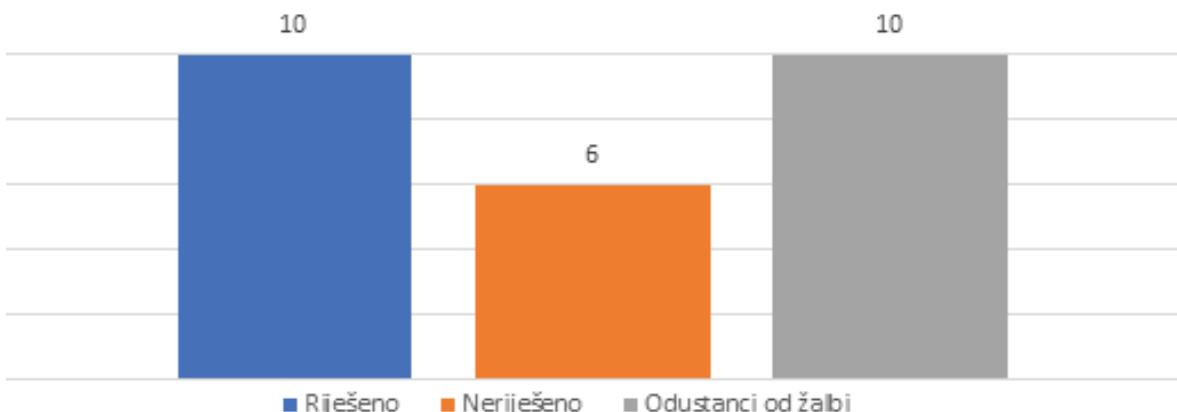
Naknadno su podatke dostavili Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, Nacionalna biblioteka Crne Gore i Vodovod doo Podgorica, koji su to izvršili nekoliko dana dana po okončanju obrade podataka, pri čemu su istraživači uložili dodatni napor da i to naknadno uključe, a kako bi se dobio što vjerodostojniji presjek ovih troškova.

Na «crnoj listi» netransparentnih organa, pored pomenutih Ministarstva ekonomije i Predsjednika Crne Gore, nalaze se i Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, Univerzitet Crne Gore (UCG), Muzeji i galerije Budva, Mediteranski sportski centar, Čistoća Podgorica, Montecargo, Rudnik uglja Pljevlja i određen broj javnih organa i institucija čiji su budžeti manjeg obima i koji nijesu identifikovani, od strane istraživačkog tima, kao značajni potrošači po ovom osnovu.

Prvi put od kad CGO sprovodi ovo istraživanje, odnosno od 2013. godine, odgovore su dostavili iz Glavnog grada Podgorice i javnog preduzeća Plantaže. Dodatno, notirana je pozitivna praksa koju je razvio Glavni grad Podgorica kroz poseban sistem praćenja i izvještavanja o predmetima koji su u toku a kojim stranke obavještavaju o fazi u kojoj se nalazi predmet, i ukoliko se dopis dostavi elektronskom poštom dobija se šifra kojom se može istom pristupiti.

Iako je odgovore dostavilo preko 80% organa i organizacija, dužina trajanja dobijanja odgovora je varirala. Po pravilu, dominantno su prvi odgovore dostavili oni organi koji nisu imali troškova, i to u prosjeku u roku od sedam dana. Najbrže i najefikasnije su u tom pogledu bile škole i vrtići, kao i pravosuđe. Međutim, generalni prosjek za sve organe za dobijanje odgovora bio je skoro 25 dana. Tako su nezavisne institucije i javne ustanove odgovarale u prosjeku za 12 dana, Skupština za 16 dana, javna preduzeća za 30 dana, Generalni sekretarijat Vlade, ministarstva i organi u sastavu Vlade za nešto preko 40 dana, a lokalne samuprave za preko 50 dana.

CGO je uputio Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama (AZLP) 26 žalbi, i tu se notira dug vremenski period rješavanja po pojedinačnoj žalbi. Od 26 žalbi, usvojeno je 10, šest žalbi nije bilo riješeno do kraja pisanja ove studije, a u 10 slučajeva je CGO odustao od žalbi, pošto su organi, u međuvremenu, dostavili podatke. Prosjek dana od slanja žalbe do rješavanja po istoj je preko 200 dana.

Grafik 4. Pregled načina rješavanja Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama

Žalba zbog čutanja administracije Predsjednika Crne Gore je usvojena, ali po njoj kabinet Predsjednika nikad nije postupio. Od 13 žalbi koje se odnose organe Vlade, CGO je odustao u četiri slučaja od žalbi, tj. za Generalni sekretarijat Vlade, Ministarstvo sporta i mladih, Ministarstvo odbrane i Uprava za nekretnine, što sve zajedno čini četiri organa. Žalbe su usvojene za šest ministarstava - Ministarstvo finansija, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo saobraćaja, Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo ekonomije, dok žalbe za Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministra/ke bez portfelja i Direkciju za zaštitu tajnih podataka nisu riješene.

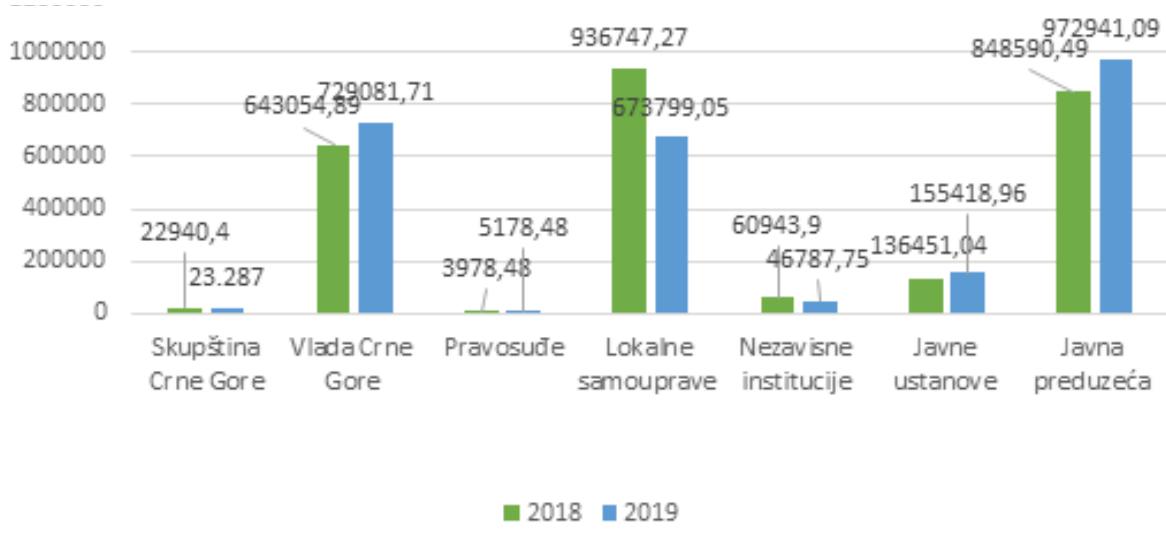
CGO je odustao od žalbi AZLP-u i u slučaju šest lokalnih samouprava (Berane, Bijelo Polje, Herceg Novi, Kotor, Plav, Ulcinj), pri čemu je Agencija usvojila žalbu koja se odnosila na čutanje uprave u slučaju Herceg Novog koji je dostavio traženu dokumentaciju, a kasnije se tražio odustanak. U slučaju Budve žalba i ostaje neriješena, dok je pored Herceg Novog žalba usvojena i u slučaju opštine Plav. Glavni grad Podgorica je dostavio informacije, a AZLP nije okončao taj postupak.

U slučaju javnih preduzeća, CGO je odustao u slučaju Aerodroma Crne Gore, usvojene su žalbe za Plantaže i Crnogorski elektroprenosni sistem, a nije okončan postupak u žalbi protiv Luke Kotor.

Interesantno je primijetiti praksu AZLP-a, koji je u više slučajeva tražio od CGO-a da dostavi žalbe

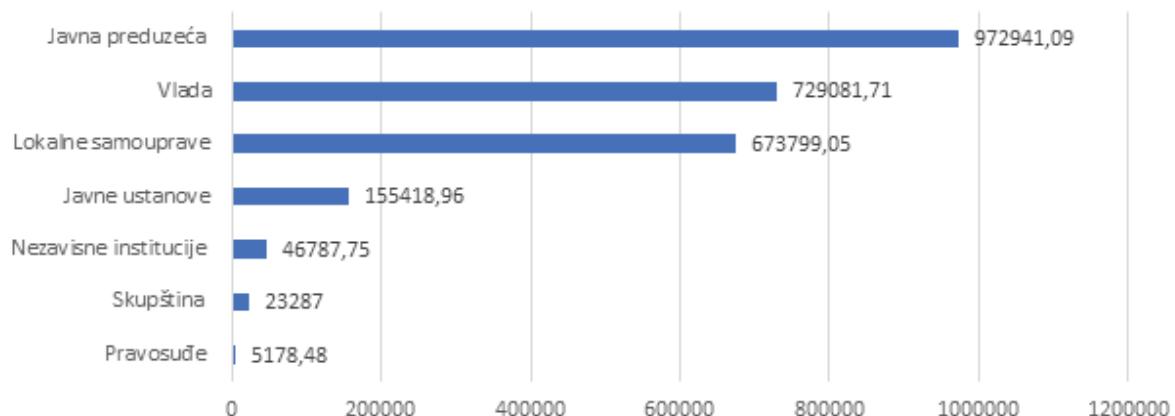
potpisane, pečatirane i skenirane. Nakon duže komunikacije sa Agencijom, stiglo je pojašnjenje da ukoliko se žalba nalazi u samom mejlu, a ne dodata kao zaseban dokument, i ako je poslata sa zvaničnog naloga, ima se smatrati kao validna žalba. Međutim, svaka druga žalba koja nije na ovaj način poslata je u jednom broju slučajeva smatrana neurednom, te je CGO dobio niz zahtjeva za uređenje podneska od AZLP-a. Različita tumačenja, vode pravnoj nesigurnosti i otežavaju postupak svakom ko želi da Agencija na zakonit način riješi njegov predmet, a nema sumnje da AZLP nema ujednačenu praksu o čemu svjedoči i dokumentacije CGO-a.

Ukupno **306 organa** su imali troškove u 2018. ili 2019. godini ili tokom obje godine. Ukupan trošak koji su ti organa imali tokom 2018. i 2019. godine je **5.259.201,00 eura**, odnosno **2.606.494,00 eura za 2019. godinu i 2.652.706,00 eura u 2018. godini**. To ne uključuje državnu pomoć niti sredstva iz budžeta za javni servis RTCG.

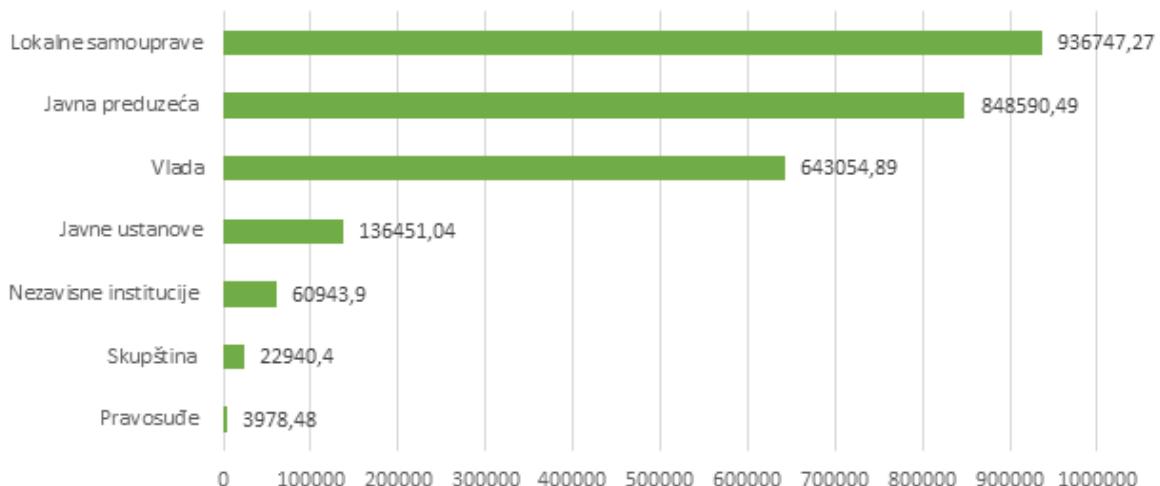
Grafik 5. Pregled sredstava opredijeljenih za medije od strane javnog sektora u 2018. i 2019. godini

Najveći potrošači tokom 2019. godine bila su javna preduzeća sa 972.941,10 eura, zatim organi Vlade koji su potrošili 729.081,70 eura. Najmanje sredstava su potrošili organi pravosuđa tj. 5.178,48 eura.

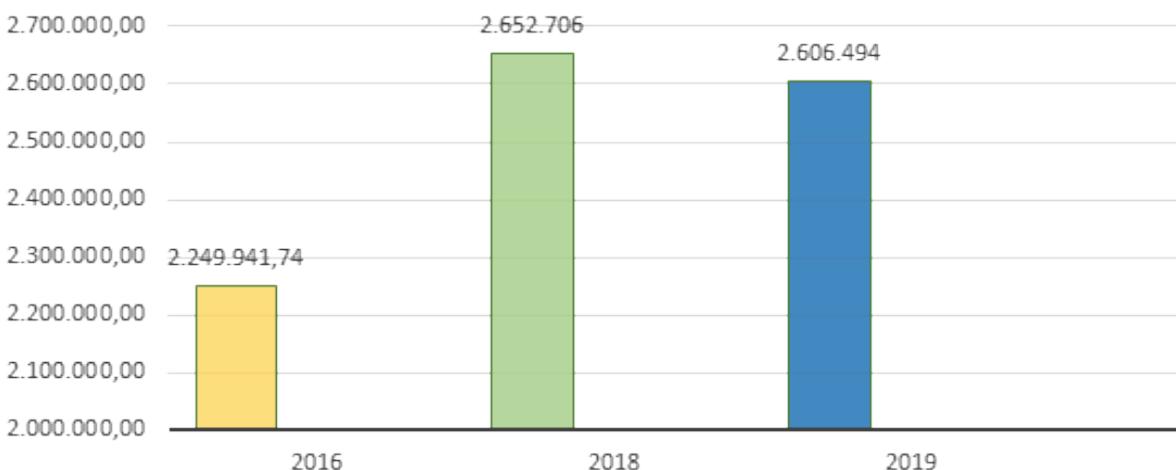
Grafik 6. Uporedni pregled potrošača iz javnog sektora u 2019. godini

U 2018. godini, prema prikupljenim podacima, najveći potrošači bile su lokalne samouprave sa 936.747,27 eura.

Grafik 7. Uporedni pregled potrošača iz javnog sektora u 2018. godini

Poređenje podataka iz 2019. i 2018. godine sa troškovima koje su organi imali u 2016. godini ukazuje na određene varijacije. Treba napomenuti i da su u istraživanje 2016.godine bila uključena 334 organa⁸, što je malo više od polovine sadašnje brojke organa, koja je za 2018. i 2019. godinu iznosila 605.

Grafik 8. Pregled troškova organa javnog sektora za medije i medijske usluge u 2016., 2018. i 2019. godini

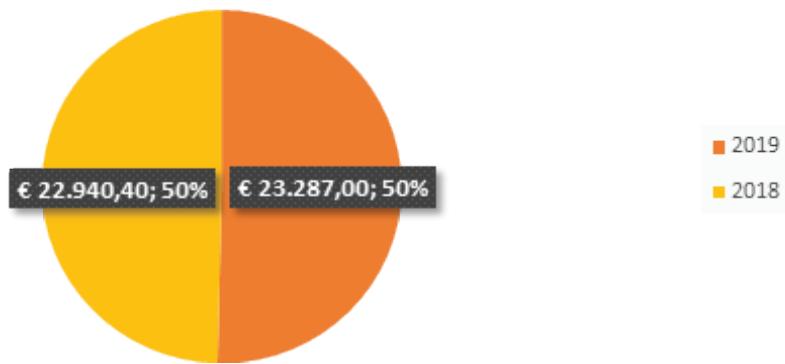
- Kako i koliko su trošili organi javnog sektora na medije i medijske usluge tokom 2018. i 2019. godine

- **Kabinet predsjednika, Skupština i organi Vlade**

Do dana zaključivanja istraživanja, i nakon višemjesečnih pokušaja, CGO nije dobio odgovor na zahtjev koji je upućen **Kabinetu Predsjednika Crne Gore**. Treba napomenuti da Kabinet Mila Đukanovića nije poštovao ni rješenje Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama (AZLP) koja je pozitivno odlučila po žalbi CGO-a. CGO je u prethodnim istraživanjima, kada je tu funkciju obavljao drugi predsjednik, Filip Vučanović, uredno dobijao tražene podatke.

⁸ Centar za građansko obrazovanje (CGO), Jednake šanse za sve medije 2017, str. 24

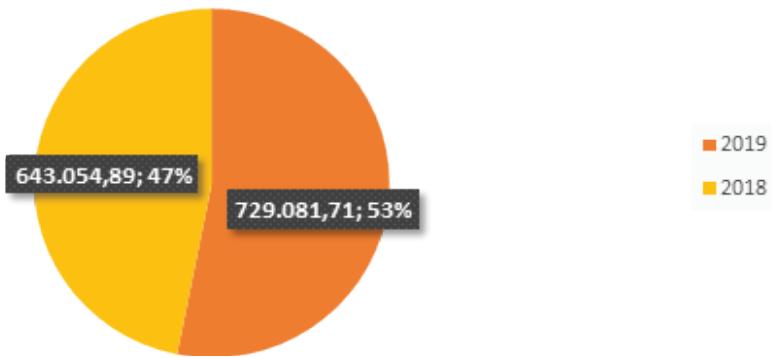
Kada je riječ o **Skupštini Crne Gore**, situacija je značajno drugačija. Ovaj organ je dostavio odgovor sa jednim danom zakašnjenja tj. za 16 dana od danja slanja zahtjeva, dostavljajući podatke za obje tražene godine u ukupnom iznosu od **46.227,40 eura**. Po godinama, **22.940,40 eura** se odnosi za **2018. godinu** i **23.287,00 eura** na **2019. godini**. Ti iznosi su uplaćeni dnevnom listu *Dan*, kao i servisima Infomont i Arhimed.

Grafik 9. Pregled troškova Skupštine Crne Gore u 2018. i 2019. godini za medije i medijske usluge

Troškovi koje je Skupština Crne Gore imala po osnovu transfera prema medijima i za medijske i vezane usluge su ujednačeni, preciznije, neznatno su uvećani u 2019. godini za 346.60 eura (1.5%) u odnosu na 2018. godinu. Skupština je najviše sredstava izdvojila za agencije, tačnije 28.241,40 eura ili 63,67% ukupnih troškova po ovom osnovu.

Sljedeća kategorija koja je obuhvaćena ovim istraživanjem su i organi **Vlade** koji uključuju Generalni sekretarijat Vlade, 19 ministarstava i 51 organ među kojima se nalaze agencije, uprave, zavodi, fondovi, uprave, itd. Do dana zaključenja istraživanja, nije stigao odgovor od Ministarstva ekonomije. Zbog reorganizacije javne uprave koja je dovela do spajanja određenih ministarstava, i pored napora i žalbi AZLP-u, kao i brojnih urgencija i poziva, CGO tim nije uspio dobiti tražene odgovore. Stoga, ukupan iznos troškova svih organa, koji su dostavili podatke, za obje godine iznosi **1.372.136,60 eura**, što je po godinama iznosilo **729.081,71 eura** u **2019. godini** odnosno **643.054,89 u 2018. godini**.

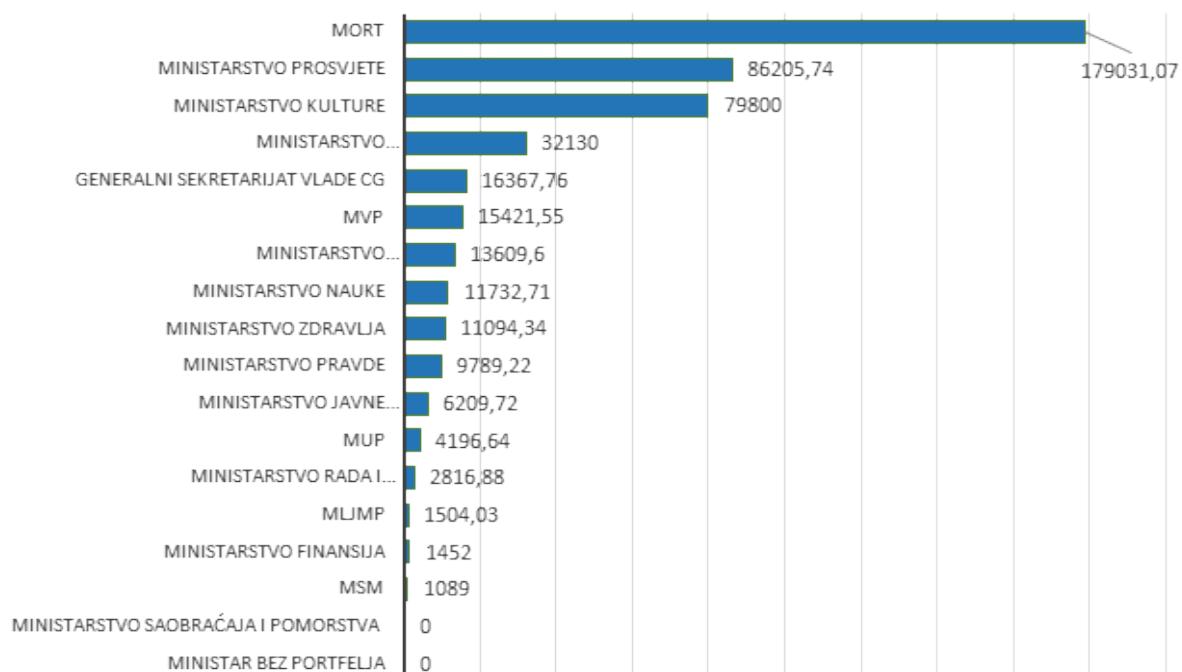

Grafik 10. Pregled troškova organa Vlade Crne Gore u 2018. i 2019. godini za medije i medijske usluge

Ministarstva su u 2018. i 2019. godini potrošila **912.160,90 eura**, pri čemu je prednjačilo **Ministarstvo održivog razvoja i turizma** sa **359.383,10 eura** utroška u te dvije godine. U obje godine, **Ministarstvo sporta i mladih i Ministar/ka bez portfelja** bili su na dnu tabele, s tim što je Ministarstvo sporta i mladih u 2019. godini imalo **1.089,00 eura** troškova, dok u 2018. godini nisu imali troškova po ovom osnovu.

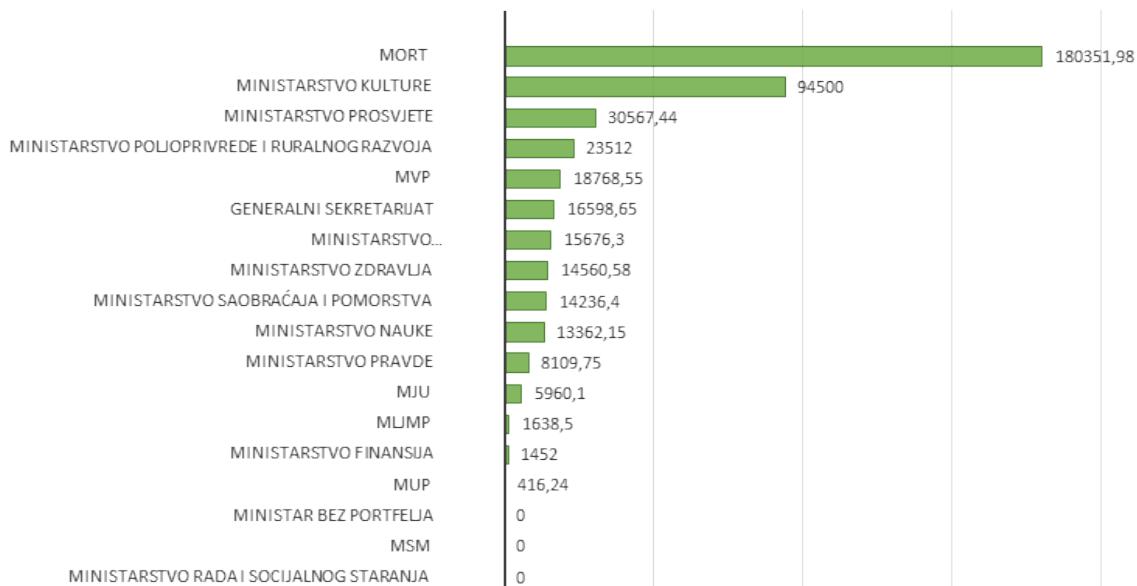
U 2019. godini, najveći potrošač po ovom osnovu bilo je **Ministarstvo održivog razvoja i turizma** sa **179.031,07 eura**, a slijede **Ministarstvo prosvjete** sa **86.205,74 eura** i **Ministarstvo kulture** sa **79.800,00 eura**, dok su sva ostala ministarstva, koja su dostavila podatke, imala manje troškove -

od **1.089,00 eura** koje je imalo **Ministarstvo sporta i mladih** do **32.130,00 eura** koje je potrošilo **Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja**.

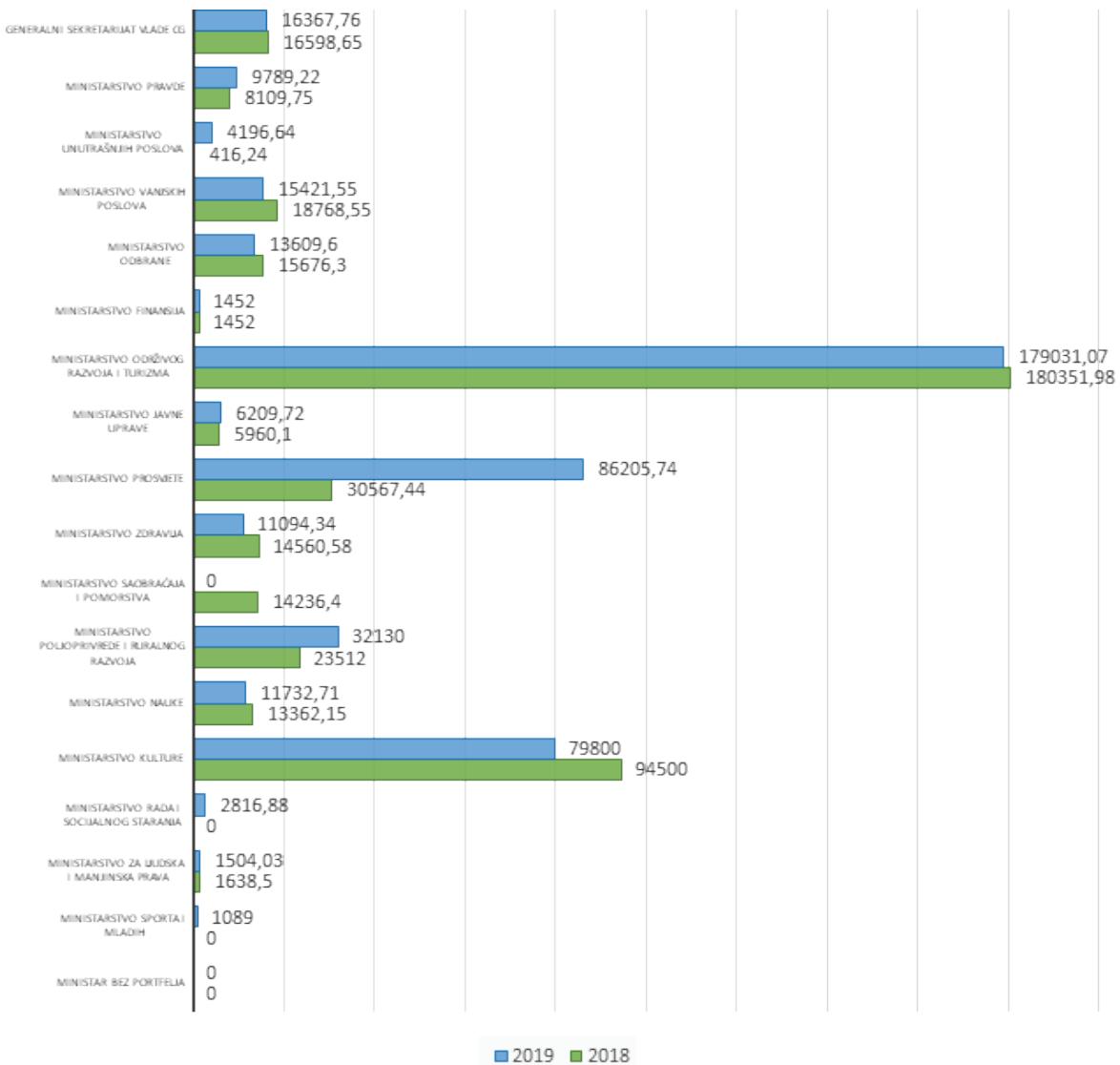
Grafik 11. Pregled troškova ministarstva za medije i medijske usluge u 2019. godini

I tokom 2018. godine najveći potrošač bilo je **Ministarstvo održivog razvoja i turizma** sa **180.351,98 eura**, a slijedi **Ministarstvo kulture** sa **94.500,00 eura**, dok je Ministarstvo prosvjete u 2018. godini imalo značajno manje troškova u odnosu na 2019. godinu, tačnije 55.638,30 eura manje što znači da je došlo do 182,01% uvećanja od preko 180% troškova po tom osnovu u 2019. godine u odnosu na 2018. godinu.

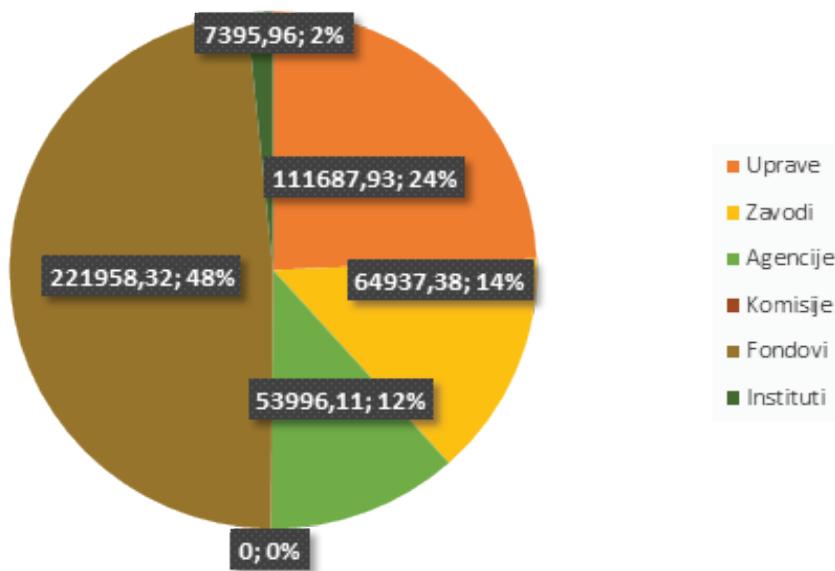
Grafik 12. Pregled troškova ministarstva za medije i medijske usluge u 2018. godini

Uporedni pregled dostupnih podataka ukazuje da ovi troškovi kod ministarstava ne odstupaju mnogo tokom 2018. i 2019. godine, izuzev kod Ministarstva prosvjete, ali i kod Ministarstva unutrašnjih poslova, koje je u 2018. godini imalo samo 416,24 eura troškova, a u 2019. godini 4.196,64 eura, što je 10 puta više.

Grafik 13. Uporedni pregled troškova ministarstva za medije i medijske usluge u 2018. i 2019. godini

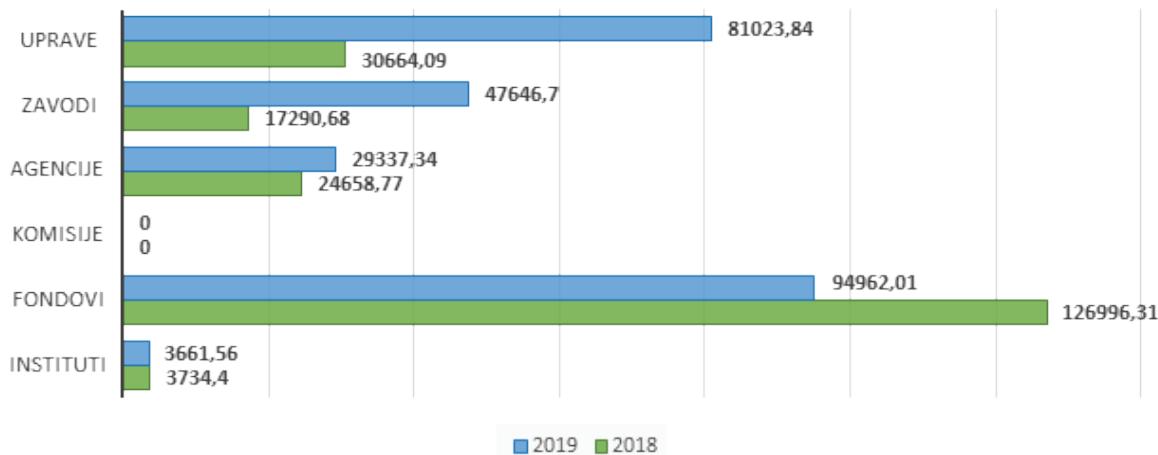
U toku 2018. i 2019. godine, **uprave su potrošile 111.687,93 eura, zavodi 64.937,38 eura, agencije 53.996,11 eura**, komisije nisu imale troškove, dok su **fondovi imali 221.958,32 eura** troškova, instituti **7.395,96 eura** i Sekretarijat za zakonodavstvo, Socijalni savjet Crne Gore, Državni arhiv i Direkcija za zaštitu tajnih podataka nisu imali tu vrstu troškova za medije i medijske usluge.

Grafik 14. Zbirni pregled troškova ostalih organa uprave za medije i medijske usluge u 2018. i 2019. godini

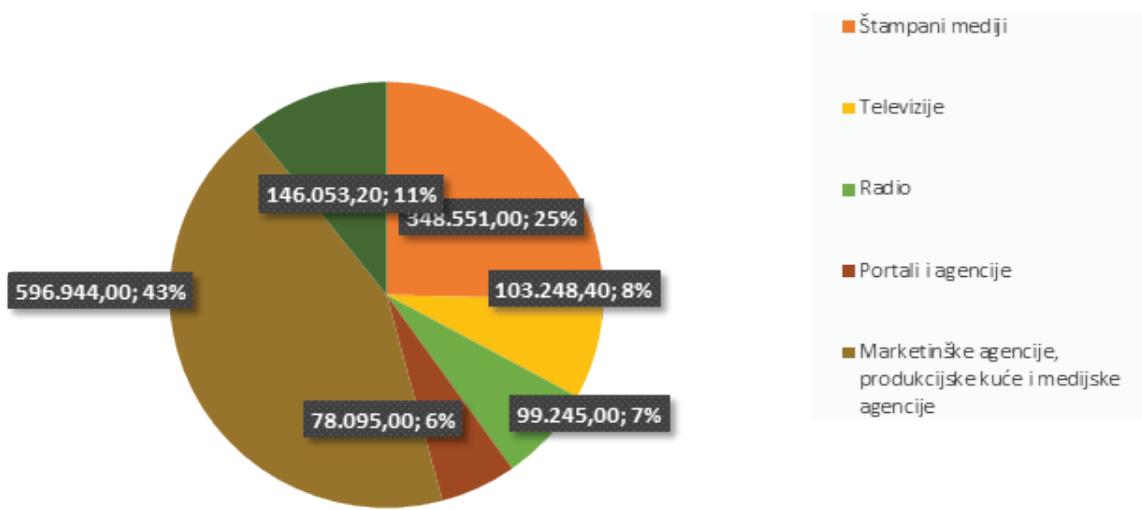
Troškovi svih ostalih organa, kojih je **51** (20 uprava, 8 zavoda, 6 agencija, 3 komisije, 8 fondova, 2 instituta, Sekretarijat za zakonodavstvo, Socijalni savjet Crne Gore, Državni arhiv i Direkcija za zaštitu tajnih podataka) su **459.975,70 eura**, a manji su za **49,57%** od troškova svih ministarstava, koja su dostavila odgovore, za istu svrhu (**912.160,90 eura**).

Kada se to razloži na 2018. i 2019. godinu slika je malo drugačija. Naime, u toku 2019. godine ostali organi su na medije i medijske usluge utrošili **256.631,50 eura**, a u 2018. godini ta cifra je iznosila **203.344,30 eura**. Pri tom, uprave i zavodi su imali više nego dvostruk rast ovih troškova u 2019. godini, a fondovi su potrošili oko 3.000.00 eura manje nego u 2019. godini.

Grafik 15. Uporedni pregled troškova ostalih organa uprave za medije i medijske usluge u 2018 i 2019. godini

Kada smo kod korisnika sredstava organa javnog sektora za medijske usluge, za obje godine koje su bile u fokusu istraživanja, oni su raspoređeni tako da je **348.551,00 eura** potrošeno na 20 štampanih medija (25%), **103.248,00 eura** na pet televizija (8%), **99.245,00 eura** na osam radio stanica (7%), **78.095,00 eura** na šest portala (6%), **596.944,00** je potrošeno na 24 marketinške agencije, producijske kuće i medijske agencije (43%) i **146.053,38 eura** na 24 ostale usluge u toku 2018 i 2019. godine (11%).

Grafik 16. Pregled sredstava koja su prihodovali korisnici od organa javne uprave u 2018. i 2019. godini

Kada se to podijeli po godinama iznos troškova je raznolik. Tačnije, štampani mediji su imali razliku od 13.768,00 eura između 2018. i 2019. godine u dijelu povećanih troškova u 2019. godini. Kod televizija je ta razlika mnogo veća, što se da vidjeti u 75.294,40 eura koje su potrošene u 2019 godini. U 2019.godini, potrošeno je 8.015,20 eura više i za portale. Taj porast troškova je vidljiv i u dijelu marketinških agencija, produkcijskih kuća i medijskih agencija gdje je razlika između 2018. i 2019. godine 9.030,00 eura. I u kategoriji ostalih korisnika bilježi se razlika od 20.631,40 eura koje su potrošene u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu. Jedino su radio stanice manje prihodovale u 2019.godini u odnosu na 2018.godinu od organa Vlade, jer je 2018. potrošeno 14.174,50 eura više u odnosu na 2019. godinu.

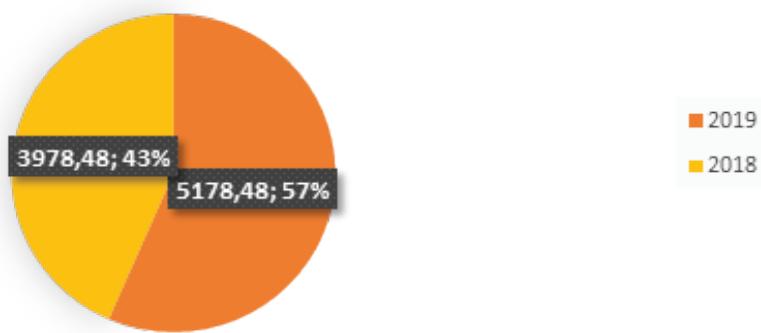
Tip korisnika	2018.	2019.
Štampani mediji	181.160,00	167.392,00
Televizije	13.977,50	89.270,9
Radio	56.709,50	42.535,00
Portali i agencije	35.040,00	43.055,20
Marketinške agencije, produkcijske kuće i medijske agencije	293.457,00	302.487,00
Ostalo	62.711,00	83.342,4

Grafik 17. Uporedni pregled sredstava koja su prihodovali korisnici za medijske i vezane usluge od organa javne uprave u 2018. i 2019. godini

○ Organi pravosuđa

Od **devet organa** pravosuđa, kojima su upućeni zahtjevi za slobodan pristup informacijama, a u koje je uključen i **Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu**, koji je ujedno i jedini organ koji nije dostavio odgovor na upućen zahtjev i pored više urgencija. Radi se o, generalno uzevši, organima koji su vrlo mali potrošači u ovoj oblasti.

Vrhovno državno tužilaštvo (VDT) je jedino imalo troškove, i to u ukupnom iznosu od **9,156.96 eura**, odnosno **5,178.48 eura za 2019. godinu** i **3,978.48 za 2018. godinu**.

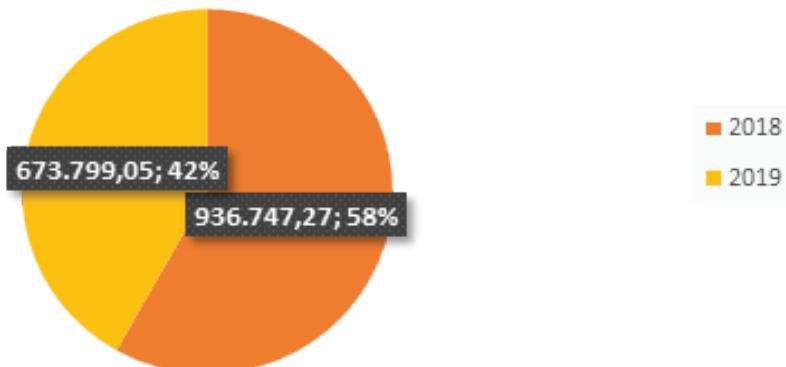
Grafik 18. Pregled troškova organa pravosuđa za medijske i vezane usluge u 2018. i 2019. godini

Ograničen je i broj korisnika tih sredstava. Svode se na pravno lice **Press clipping doo**, i jedno fizičko lice, **Danila Perišića**, koji je u 2019. godini primio 1.200,00 eura za snimanje emisije o tužilaštvu.

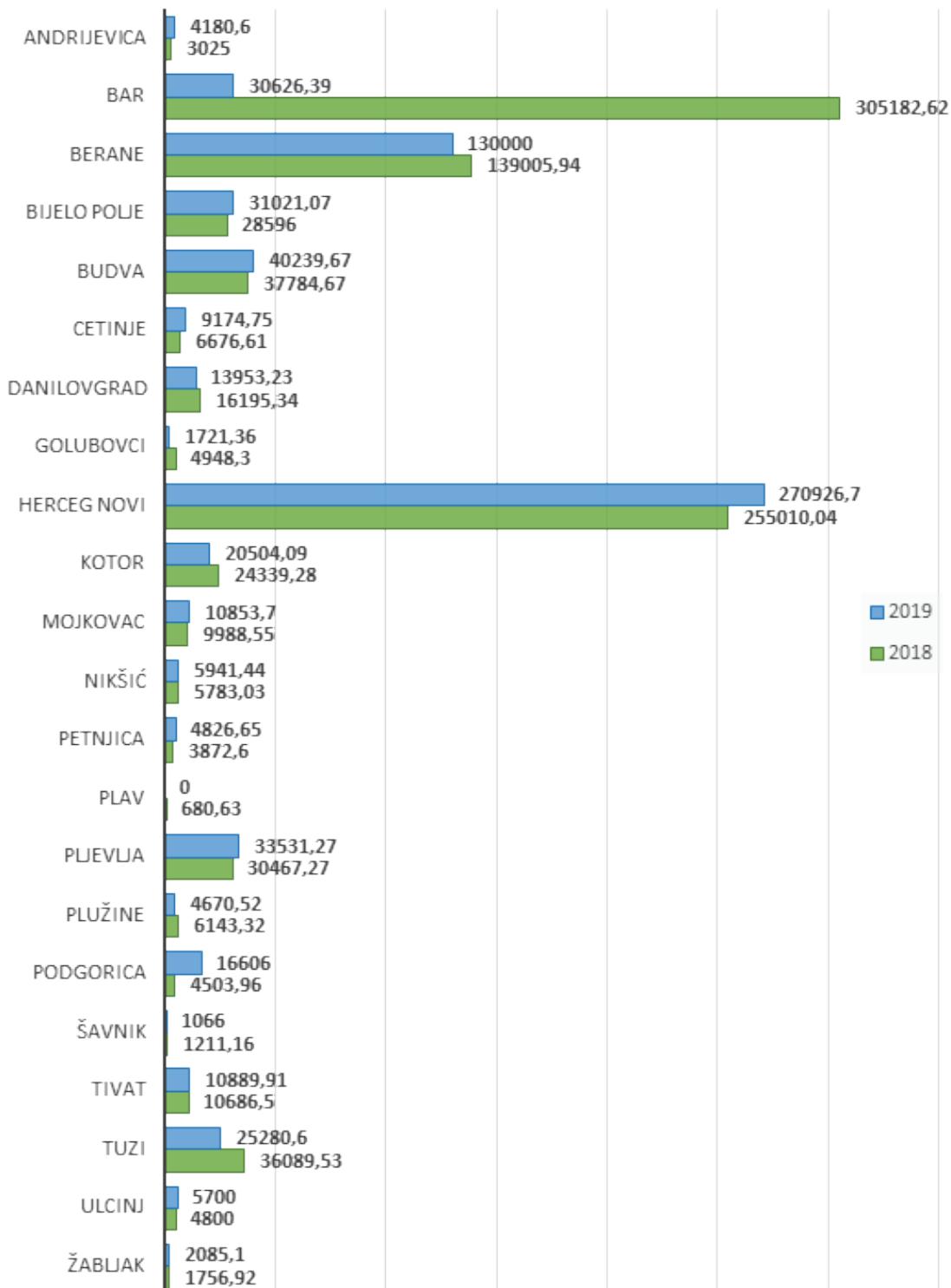
○ Lokalne samouprave

Ukupan trošak svih lokalnih samouprava u Crnoj Gori iznosi **1.610.546,32 eura**, uz naznaku da su, po prvi put od kako se sprovodi ovo istraživanje, svi dostavili odgovore na poslate upite. Glavni grad Podgorica je prekinuo višegodišnje čutanje na upite koji se odnose na njihovo finansiranje medija kroz reklamiranje i oglašavanje i pribalažanje druge vrste usluga iz tog domena.

Lokalne samouprave su u toku ove dvije godine za troškove oglašavanja i reklamiranja izdvojile **673.799,05 eura u 2019. godini** i **936.747,27 eura u 2018. godini**. Svi 25 lokalnih samouprava je dostavilo podatke, ali tri opštine nisu imale troškove - Gusinje, Kolašin i Rožaje.

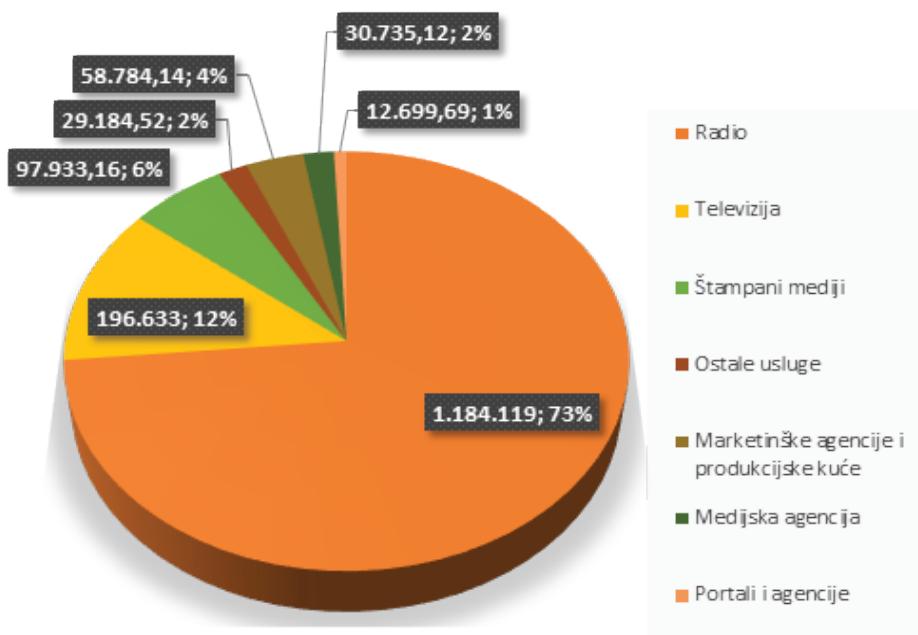

Grafik 19. Uporedni pregled ukupnih troškova lokalnih samouprava za medije i medijske usluge u 2018. i 2019. godini

Grafik 20. Uporedni pregled troškova lokalnih samouprava za medije i medijske usluge u 2018. i 2019. godini

U 2018. godini, od lokalnih samouprava najviše sredstava je potrošila **opština Bar** odnosno **305.182,62 eura**, a u 2019. godini najviše troškova je imala **opština Herceg Novi 270.926,70 eura**. Kod ostalih opština, osim Bara, bilježe se vrlo male razlike u troškovima u ove dvije godine, a koje se kreću u okvirima od po nekoliko hiljada, dok je kod opštine Bar ta razlika bila čak 274.556,23 eura u odnosu na 2018. godinu.

Grafik 21. Pregled prihoda korisnika od lokalnih samouprava za medijske i vezane usluge u 2018. i 2019. godini

Najveći korisnici sredstava od strane lokalnih samouprava bile su radio stanice, pa je tako **14 radio stanica**, i to lokalni radio emiteri, prihodovalo **1.145.018,00 eura ili 73%** ukupnih sredstava. Slijede **šest televizija** koje su prihodovalе **235.734,00 eura (15%)**, a zatim **pet štampanih medija** sa **97.933,16 eura (6%)**. Prati ih **13 marketinških agencija, produksijskih kuća i medijskih agencija** koje su prihodovalе **86.229,40 eura**. Preostalih **3%** je u praćenim godinama otišlo na **šest portala i agencija** koji su prihodovali **12.699,69 eura, jedan regionalni medij** koji je prihodovao 457,9 eura i **24 pružaoca ostalih usluga** sa 32.474,40 eura.

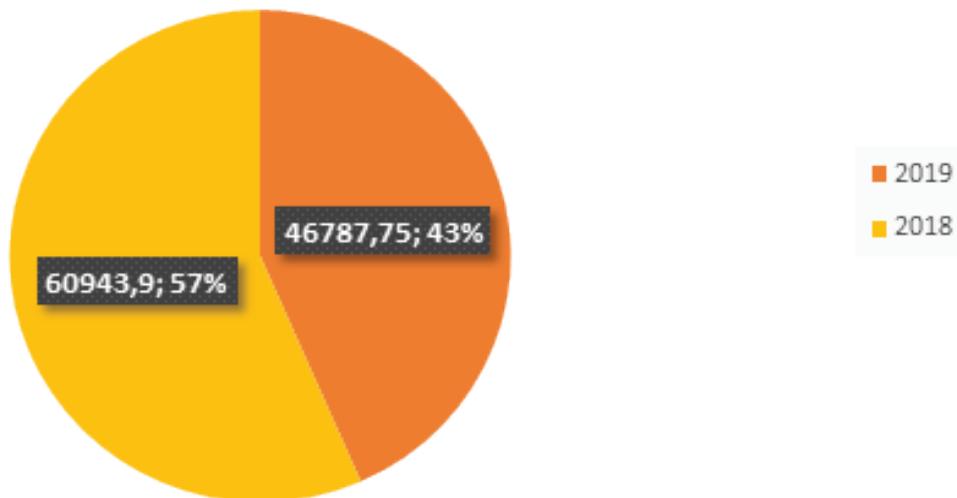
Preciznije, tokom 2018. godine radio stanice su prihodovalе **699.553,2 eura**, a TV stanice **132.351,00 eura**. U 2019. godini, **445.464,5 eura** je opredijeljeno za radio stanice, a **103.383,00 eura** za TV stanice. Najmanje sredstava je otišlo ka medijima van Crne Gore (459,90 eura od strane opštine Plužine 2018. godine, za Politiku, novine i magazin). Velika razlika je, takođe, primjetna između prihoda marketinških agencija i produksijskih kuća koje su imale porast u prihodima od čak 175.05%.

○ Nezavisne institucije

Od **25 nezavisnih institucija**, kojima su upućeni zahtjevi za slobodan pristup informacijama, samo tri nijesu odgovorile - **Univerzitet Crne Gore i Ljekarska komora**, a Privredna komora je navela da nije obveznik Zakona o slobodnom pristupu informacijama.

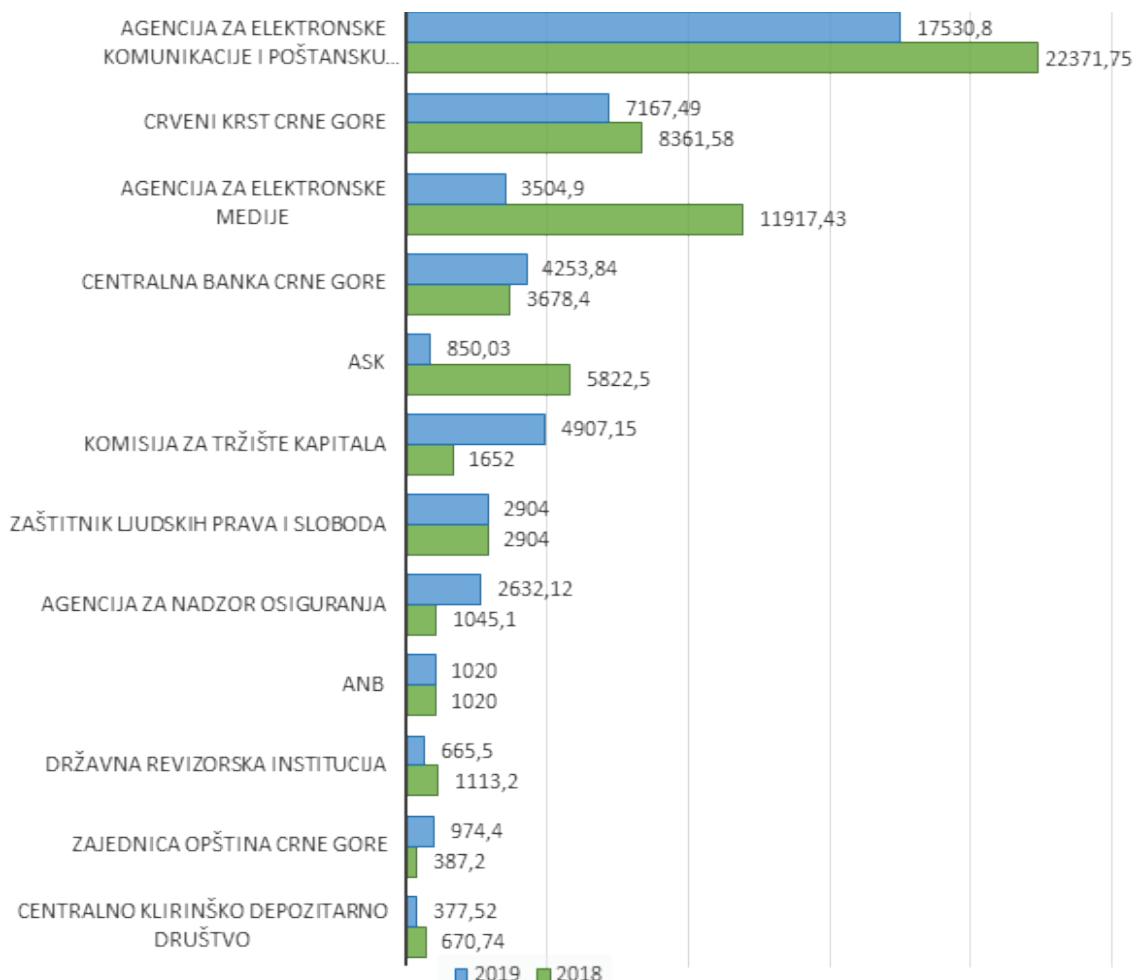
Deset nezavisnih institucija je odgovorilo da nijesu imali troškova po osnovu zahtjeva koji im je upućen. To su: Agencija za zaštitu ličnih podata i slobodan pristup informacijama, Državna izborna komisija, Revizorsko tijelo, Akreditaciono tijelo Crne Gore, Institut računovođa i revizora Crne Gore, Komora javnih izvršitelja, Udruženje sudske vještaka, Notarska komora, Advokatska komora i Matica Crnogorska.

Ostalih 12 organa je imalo ukupno **107.731,70 eura** utroška po ovom osnovu.

Grafik 22. Uporedni pregled troškova nezavisnih institucija u 2018. i 2019. godini

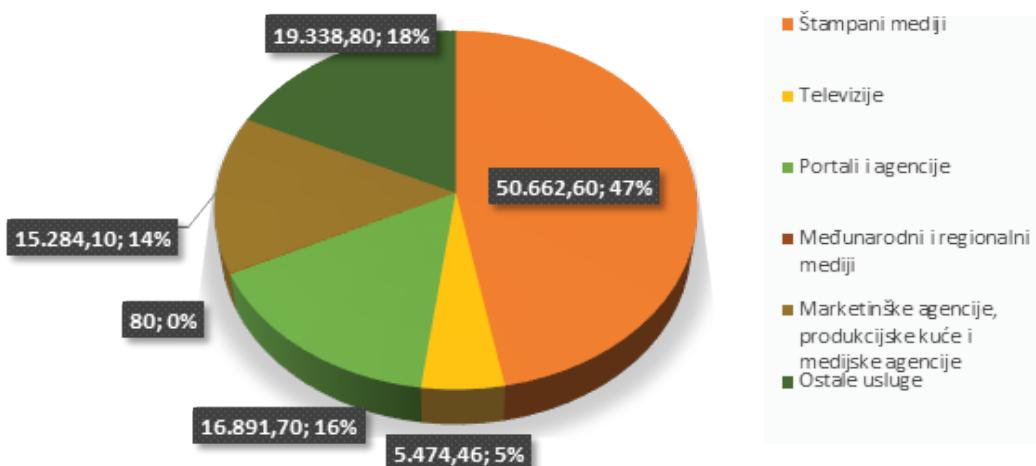
Istraživači su zabilježili da je u 2018. godini potrošeno nešto više sredstava nego u 2019. godini, preciznije 14.156,10 eura manje u 2019. godini.

Grafik 23. Pregled troškova nezavisnih institucija na medije, medijske i vezane usluge u 2018. i 2019. godini

Najviše troškova, po dostupnim informacijama, imala je Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, koja je u 2019. godini utrošila 17.530,80 eura, odnosno 22.371,75 eura u 2018. godini. U 2019. godini, po troškovima slijedi Crveni krst Crne Gore sa 7.167,49 eura, dok je u 2018. godini to bila Agencija za elektronske medije sa 11.917,43 eura.

Najmanje sredstava imalo su Centralno klirinško depozitarno društvo, sa 377,52 eura u 2019. godini, i Zajednica opština, sa 387,2 eura u 2018. godini.

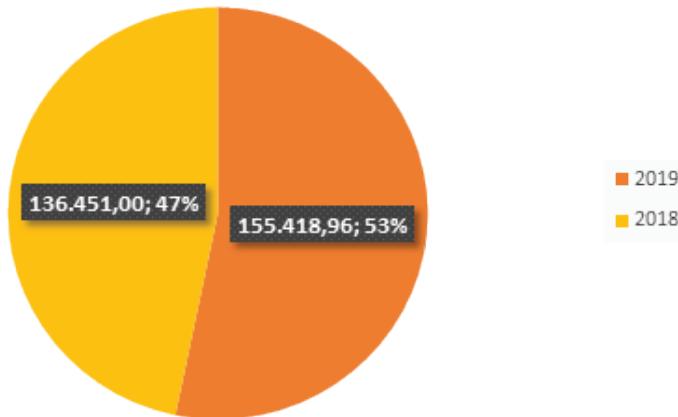
Grafik 24. Uporedni pregled korisnika u 2018. i 2019. godini

Podaci ukazuju da je pet štampanih medija, tokom 2018. i 2019. godine, primilo 50.662,60 eura. Slijede ostali korisnici koji su prihodovali 19.338,8 eura, zatim portali i agencije sa 16.891,70 eura, pa marketinške agencije, produksijske kuće i medijske agencije sa 15.284,10 eura. Najmanji prihod od nezavisnih institucija ostvarile su dvije televizije 5.474,46 eura, pa međunarodni i regionalni mediji, tj. Voice of Media (radio stanica iz Hrvatske) sa 80 eura u 2018.godini.

○ Javne ustanove

U kategoriji javnih ustanova, zahtjevi za slobodan pristup informacijama su poslati na adrese ukupno **338 organa**, koji su na medije, medijske i vezane usluge potrošili **291.869,96 eura**. Treba naglasiti da 56 organa nije dostavilo odgovor (16%), 205 organa nije imalo troškova (61%), a preostalih 77 organa je imalo troškova (23%).

Gledajući to po godinama, u **2019. godini** su javne ustanove potrošile **155.418,96 eura**, a u **2018. godini 136.451,00 eura**. Za 13.9% je uvećana analizirana potrošnja javnih ustanova u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu.

Grafik 25. Pregled troškova javnih ustanova u 2018. i 2019. godini

○ Savezi

Od 25 saveza na nacionalnom nivou, 11 nije imalo troškova po osnovu medijskih i vezanih usluga, šest navodi da nisu obveznici Zakona o slobodnom pristupu informacijama, a **četiri** su izvjestila da su imali troškove. Ti troškovi su ukupno iznosili **47.440,18 eura** za obje analizirane godine, a nešto su veći u 2019. godini (26.387,56 eura) u odnosu na 2018. godinu (21.052,56 eura).

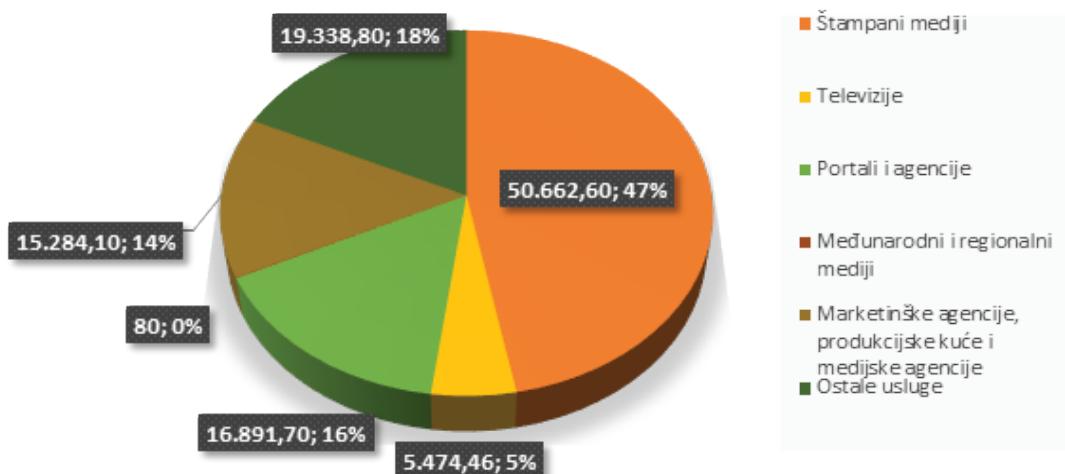
Uporedno gledano, najveći potrošač po ovom osnovu u 2019. godini je Odbojkaški savez Crne Gore sa 14.309,82 eura i 10.700,00 eura u 2018. godini, a slijedi Vaterpolo savez sa 8.280,29 eura u 2019. godini, odnosno 10.352,90 eura u 2018. godini. Najmanje sredstava, među potrošačima u ovoj kategoriji, utrošio je Stonoteniski savez. Notirana je česta praksa kompenzacije kao način podmirivanja obaveza saveza sa RTCG-om sa kojim većina ovih koji su imali troškova sarađuju.

○ Ostale javne ustanove

U preostalih **313 organa** su svi ostali organi lokalnih samouprava, obrazovne ustanove, itd. ukupan trošak ovih organa za medijske i vezane usluge u 2018. i 2019. godini bio je **244.429,78 eura**, od čega su obrazovne ustanove imale svega 4,27% utroška. Preciznije, od 223 obrazovne ustanove kojima je upućen zahtjev, 132 nijesu imale troškova, dok 32 nijesu dostavile odgovor na upućeni zahtjev. Ukupan trošak svih obrazovnih ustanova, koje su dostavile podatke, bio je **10.445,11 eura**, pri čemu su troškovi u **2019. godini bili 5.047,98 eura**, a u **2018. godini taj iznos je bio 5.397,13 eura**, što ukazuje na ujednačenost tih troškova po godinama.

Ostali organi su imali **233.984,67 eura** troškova za medijske i vezane usluge, a taj iznos se odnosi na 90 ustanova (od kojih 21 nije dostavila informacije), a koje su u 2018. godini potrošili 104.000,97 eura, odnosno u 2019. godini 123.983,70 eura, pa se notira značajan rast u ove dvije godine.

Najveći potrošač među javnim ustanovama bilo je **Crnogorsko narodno pozorište (CNP)** koje je u 2019. godini potrošilo na oglašavanje 52.589,29 eura, a u 2018. godini 42.694,55 eura, odnosno 95.283,84 eura za obje godine. Slijedi Nacionalna biblioteka Crne Gore sa 14.987,06 eura u 2019. godini i 14.853,05 eura u 2018. godini. OŠ "Rifat Burdžović Tršo" iz Bijelog Polja je ustanova koja je imala najmanje troškova od onih koji su nam dostavili podatke - 28 eura.

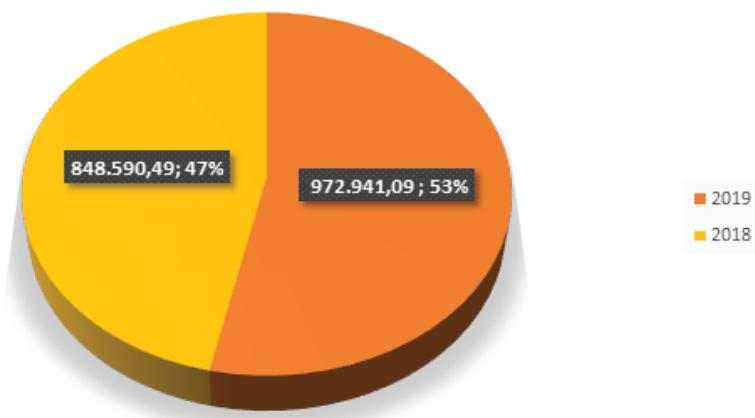
Grafik 26. Pregled sredstava koja su prihodovali korisnici u 2018. i 2019. godini

Najviše sredstava, tj. 31% javne ustanove potrošile su na **marketinške agencije, produksijske kuće i medijske agencije kojima je uplaćeno 91.500,60 eura**. Na drugom mjestu su štampani mediji sa prihodom od **79.722,60 eura**, dok su četiri televizije prihodovale **73.283,86 eura**. Pružaoci ostalih usluga su imali prihod od **36.265,20 eura**, a najmanje sredstava je otislo na portale i agencije, radio, međunarodne i regionalne medije.

Preciznije, najviše sredstava **u 2018. godini** je potrošeno na **marketinške agencije, produkcijske kuće i medijske agencije** - 38.569,70 eura. Najmanje sredstava u toj godini je izdvojeno za kategoriju međunarodnih i regionalnih medije - 300,00 eura. Najviše novca je potrošeno na **marketinške agencije, produkcijske kuće i medijske agencije** - 52.931,00 eura, dok je 700,00 eura bio najmanji trošak za dva portala i agencije.

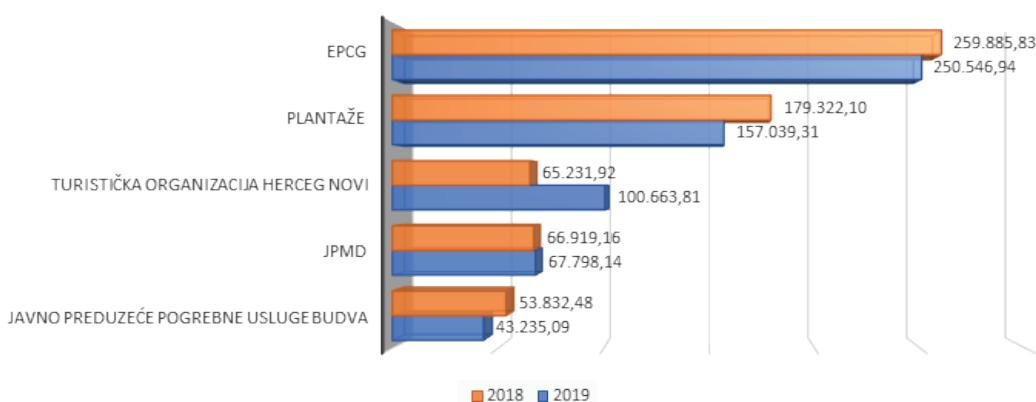
○ Javna preduzeća

Javna preduzeća su imala najviše troškova za oglašavanje - **1.821.531,58 eura**, ili po godinama **848.590,49 eura u 2018. godini i 972.941,09 u 2019. godini**. Za potrebe ovog istraživanja, CGO je po prvi put dobio odgovor od Plantaže, što je pozitivan pomak u odnosu na ranije godine, kada su ovi podaci skrivani pod izgovorom poslovne tajne.

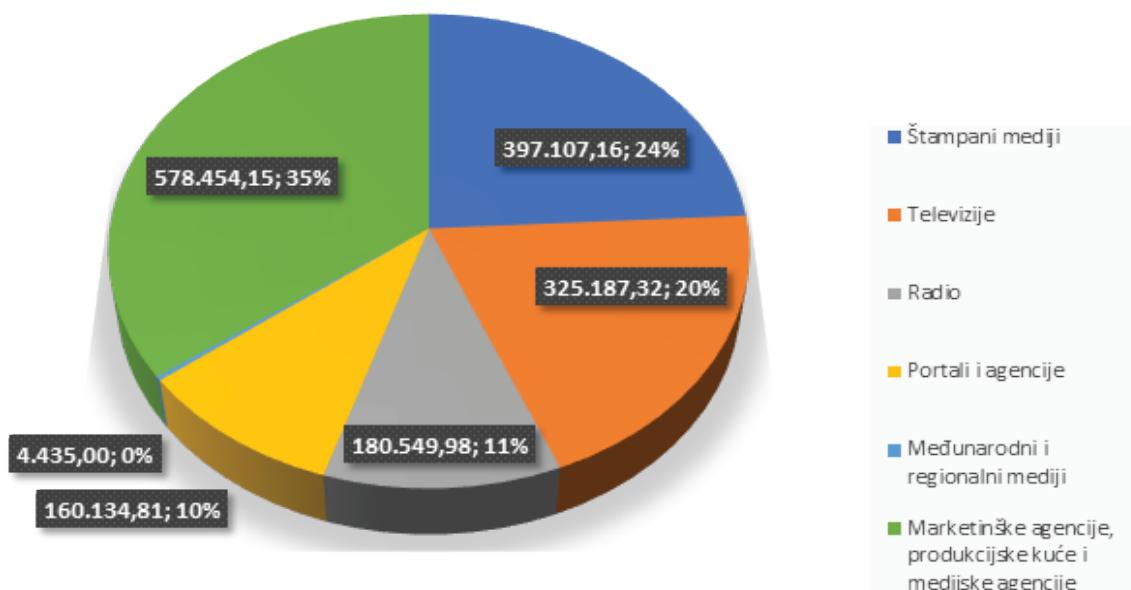
Grafik 27. Pregled troškova javnih preduzeća za oglašavanje u 2018. i 2019. godini

Najveći potrošači među javnim preduzećima bili su **Elektroprivreda Crne Gore** (EPCG) sa **259.885,83 eura u 2018. godini** za oglašavanje, i **250.546,94 eura** utroška za iste svrhe u **2019. godini**, dok su na drugom mjestu **Plantaže** sa **157.039,31 eura u 2019. godini i 179.322,10 eura u 2018. godini** troškova po ovom osnovu, a shodno dokumentaciji koju su ova preduzeća podnijela CGO-u. Na trećem mjestu je Turistička organizacija Herceg Novi, koja je u 2019. godini na reklamiranje potrošila 100.663,81 eura, a u 2018. godini 65.231,92 eura. Četvoro mjestu zauzima Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom (JPMD), a koje je u 2019. godini potrošilo 67.798,14 eura, odnosno u 2018. godini 66.919,16 eura. Na petom mjestu je JP Pogrebne usluge Budva sa 43.235,09 eura troškova u 2019. godini i 53.832,48 eura u 2018. godini.

Grafik 28. Pregled pet najvećih potrošača za oglašavanje među javnim preduzećima u 2018. i 2019. godini

Kada je riječ o korisnicima tih sredstava, javna preduzeća su najviše potrošila na marketinške agencije, produkcijske kuće i medijske agencije - **578.454,15 eura** (35%). Na drugom mjestu se pozicioniraju **štampani mediji** sa **397.107,16 eura** (24%), a slijede **televizije** sa **325.187,32 eura** (20%). Ostatak je raspoređen između radio stanica, portala i agencija, međunarodnih i regionalnih medija, kao i ostalih korisnika koji su ukupno prihodovali 515.782,95 eura.

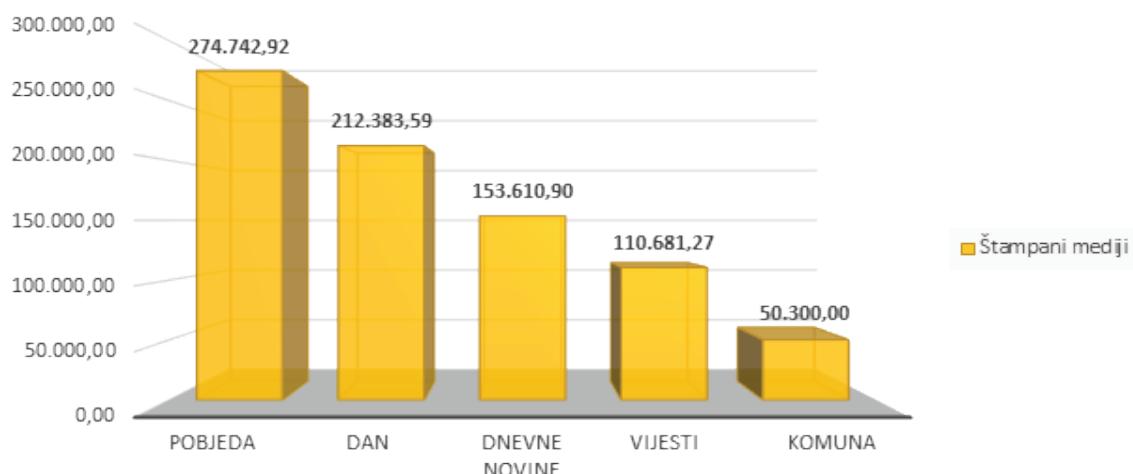

Grafik 29. Pregled sredstava koja su prihodovali korisnici po osnovu reklamiranja i oglašavanja u 2018 i 2019. godini

Tako su u **2018. godini** najveći korisnici bile **marketinške agencije, produkcijske kuće i medijske agencije** sa 226.657,00 eura prihoda, kao i u **2019.** godini kad je to poraslo na 351.797,00 eura. Na drugom mjestu u 2018. godini su štampani mediji sa 213.706,00 eura, a na trećem mjestu 16 televizija sa 140.282,00 u 2018. Godini, odnosno i 184.905,00 u 2019. godini. Najmanje su prihodovali međunarodni i regionalni mediji, i to svega 4.435,00 eura u 2019.godini.

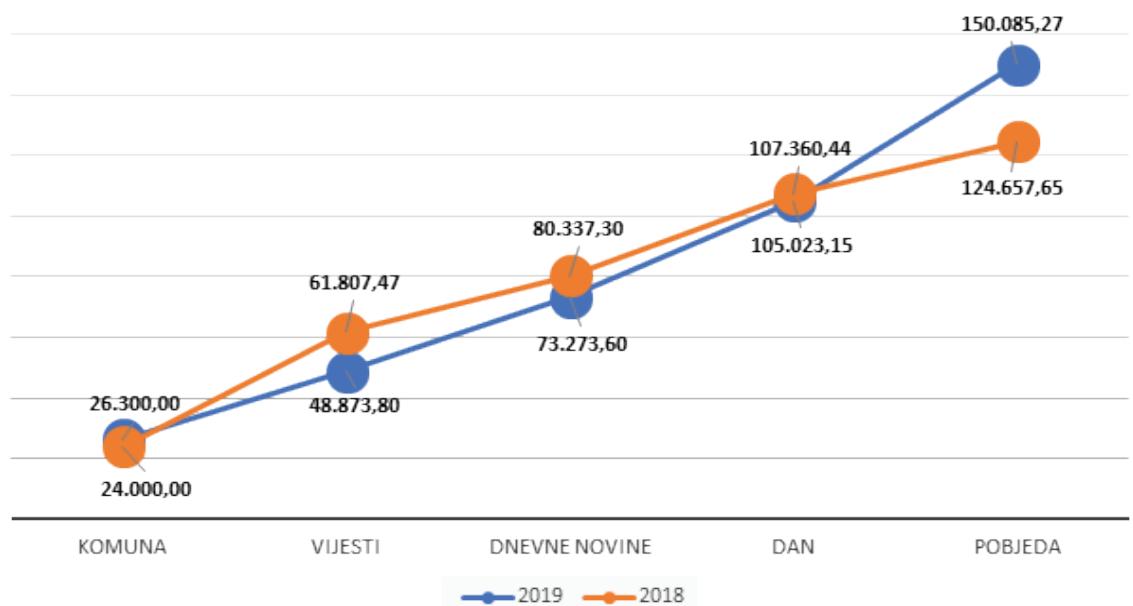
04 Koji mediji su prihodovali najviše sredstava iz javnih fondova?

Tokom 2019. i 2018. godine, pet štampanih medija koji su prihodovali najviše sredstava iz javnih fondova su: **Pobjeda – 274.742,9 eura**, **Dan – 212.383,6 eura**, **Dnevne novine – 153.610,90 eura**, **Vijesti – 110.681,3 eura** i **Komuna – 50.300,00 eura**.

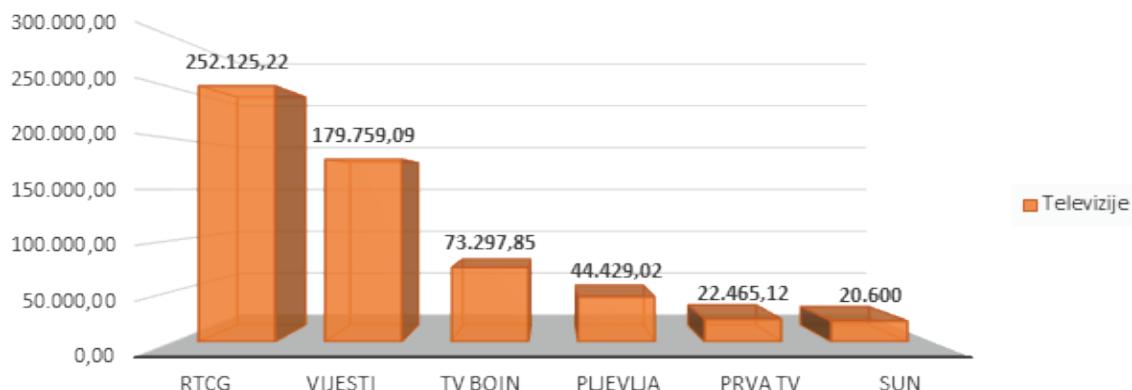
Grafik 30. Uporedni pregled sredstava koja su prihodovali štampani mediji iz javnih fondova u 2018. i 2019. godini

Raspored štampanih medija ostaje u ravni u prethodno praćenog perioda.

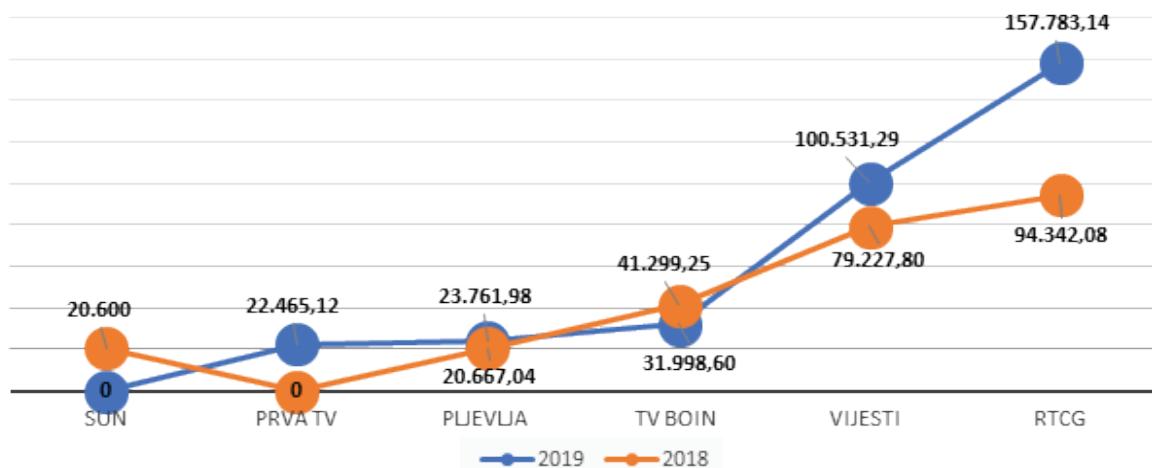
Grafik 31. Trendovi sredstava koja su prihodovali štampani mediji iz javnih fondova u 2018. i 2019.godini

Kod **televizija** najveći korisnici sredstava su: **RTCG – 252.125,20 eura, TV Vijesti – 179.759,10 eura, TV Boin – 73.297,85 eura, RTV Pljevlja – 44.429,02 eura, Prva TV – 22.465,12 eura i TV Sun – 20.600,00 eura.**

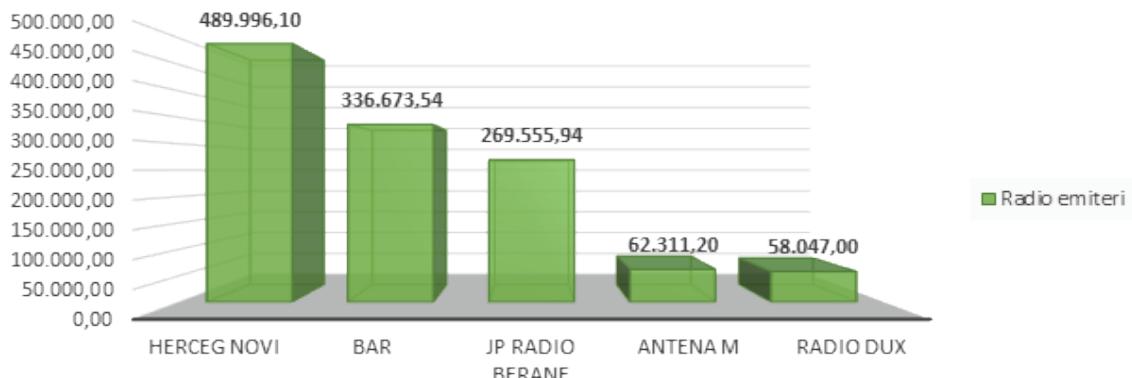
Grafik 32. Uporedni pregled sredstava koja su prihodovale televizije iz javnih fondova u 2018. i 2019. godini

U odnosu na period od 2013. do 2016. godine, prva mesta su zadržale RTCG i TV Vijesti, dok je Prva TV pala na peto mjesto umjesto četvrtog koje je imala u ranijem periodu.

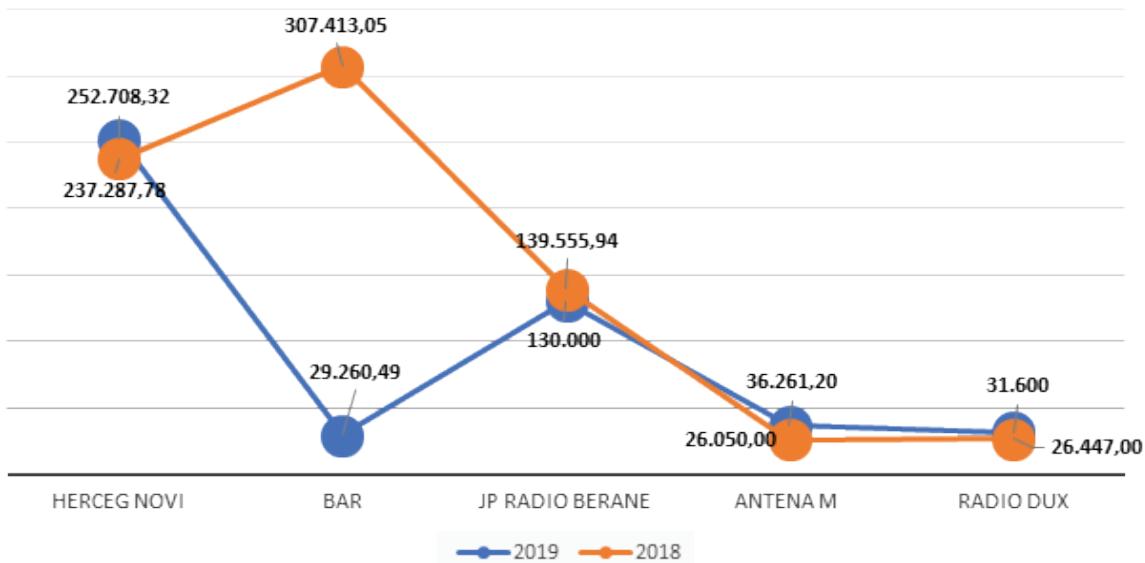
Grafik 33. Trendovi sredstava koja su prihodovale televizije iz javnih fondova u 2018. i 2019. godini

U slučaju **radio emitera**, prema CGO-u dostupnim podacima, prema najviše sredstava u 2018 i 2019. godini dobili su: **Radio Herceg Novi – 489.996,10 eura, Radio Bar – 336.673,50 eura, Radio Berane – 269.555,90 eura, Radio Antena M – 62.311,20 eura i Radio Dux 58.047,00 eura.**

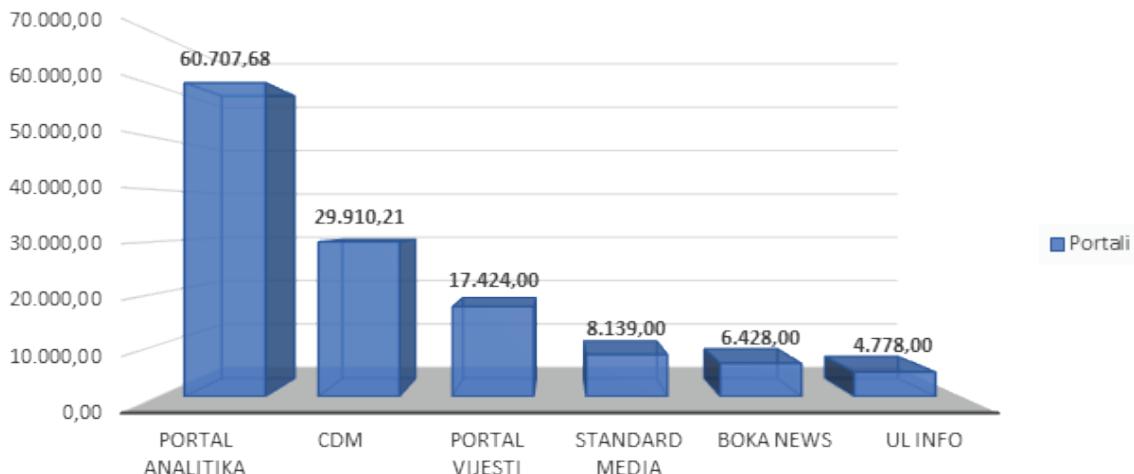
Grafik 34. Uporedni pregled sredstava iz javnih fondova za radio emitere u 2018. i 2019. godini

Radio Herceg Novi, Radio Berane, Antena M i Radio Dux su imali slične prihode tokom obje godine, dok se najveća diskrepancija u ovim godinama bilježi kod Radio Bara, a koji je u 2019. godini imao pad od preko 250.000,00 eura.

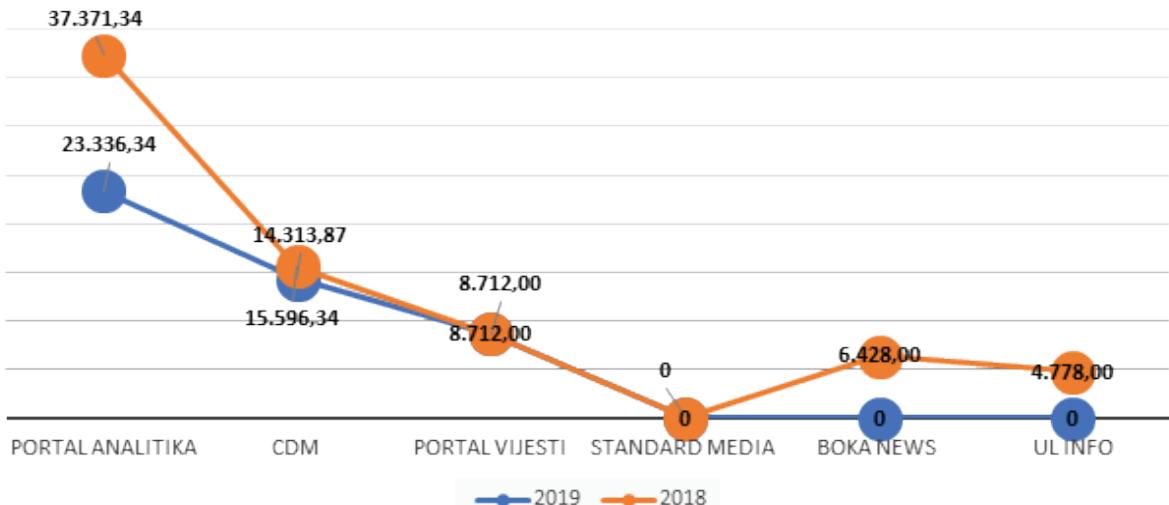
Grafik 35. Trendovi sredstava koja su prihodovali radio emiteri iz javnih fondova u 2018. i 2019. godini

Portali su, takođe, korisnici dijela sredstava iz javnih fondova u 2019. i 2018. godini. Preciznije, **Portal Analitika – 60.707,68 eura, Cafe Del Montenegro – 29.910,21 eura, Portal Vijesti – 17.424,00 eura, Standard media – 8.139,00 eura, Bokanews – 6.428,00 eura i UI info – 4.778,00 eura.**

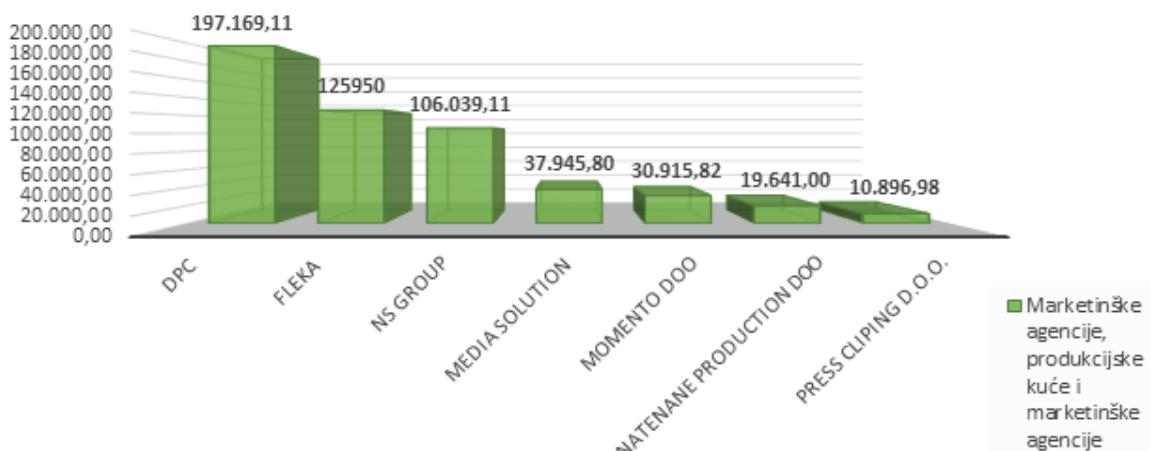
Grafik 36. Uporedni pregled sredstava koja su prihodovali portalima iz javnih fondova u 2018. i 2019. godini

Najviše sredstava dobio je Portal Analitika, a slijedi Cafe Del Montenegro, dok je u začelju portal UI info, što je slično ranijem praćenom periodu.

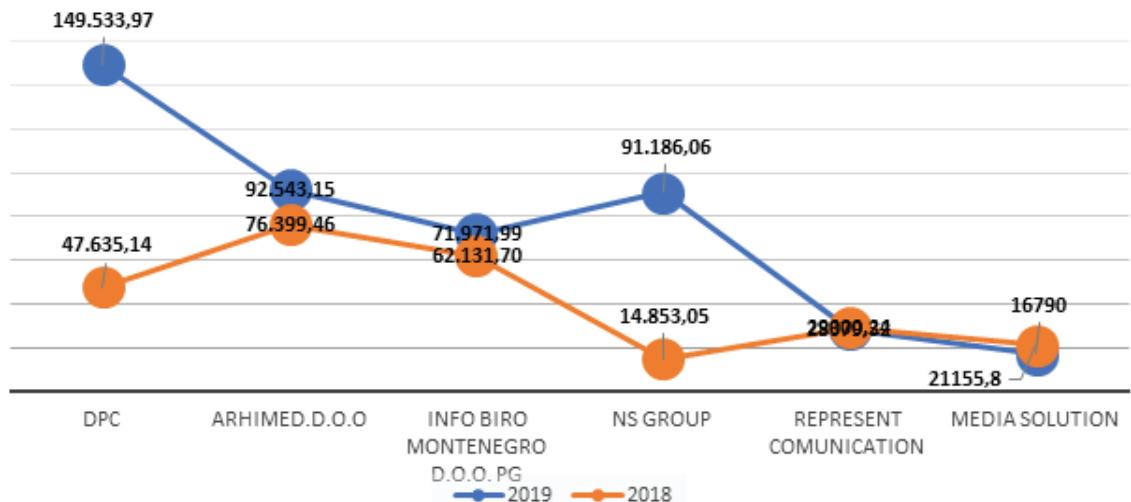
Grafik 37 Trendovi sredstava koja su prihodovali portali iz javnih fondova u 2018. i 2019. godini

Marketinške agencije, produkcijske kuće i medijske agencije koje su prihodovale najviše sredstava iz javnih fonodova su **DPC – 197,169,10 eura, Arhimed doo – 168,942,61 eura, Infobiro – 134,103,69 eura, NS Group – 106,039,10 eura, Represent communications – 57.379,56 eura i Media Solution – 37,945,80 eura.**

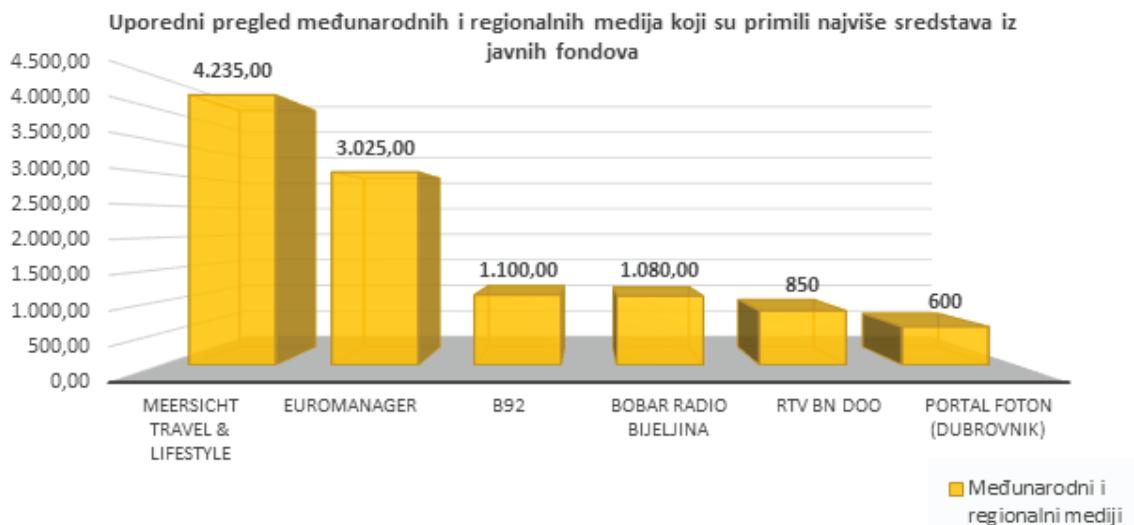
Grafik 38. Uporedni pregled sredstava koja su prihodovale marketinške agencije, produkcijske kuće i medijske agencije u 2018. i 2019. godini

DPC je prihodovao najviše od strane marketinških agencija po godinama, uz napomenu da su njihovi prihodi daleko veći u 2019. nego u 2018. godini.

Grafik 39. Trendovi sredstava koja su prihodovale marketinške agencije, produkcijeske kuće i medijske agencije u 2018. i 2019. godini

Međunarodni i regionalni mediji su, takođe, dobili najmanji dio prihoda. To se odnosi na **Meersicht travel & Lifestyle d.o.o** sa 4.235,00 eura prihoda, **Euromanager** – 3.025,00 eura, **B 92** – 1.100,00 eura, **Bobar radio, Bjeljina** – 1.080,00 eura, **RTV BN** – 850,00 eura, **Portal Foton Dubrovnik** – 600,00 eura.

Grafik 40. Uporedni pregled sredstava koja su prihodovali međunarodni i regionalni mediji u 2018. i 2019. godini

Najveći korisnici sredstava ovih sredstava, za pružanje ostalih vezanih usluga, od strane **pravnih i fizičkih lica** koje spadaju ni u jednu gore pomenutu kategoriju su bili: **Global Soft Montenegro** sa 31.489 eura, **JU Službeni list** sa 16.063,49 eura, **Alen Pelinković** sa 11.200,00 eura, **Porto podi** sa 10.000,00 eura i **Obodsko slovo** sa 9.000,00 eura.

05 Zaključci i preporuke

- Na medije, medijske i produksijske usluge 306 organa javnog sektora utrošilo je tokom 2018. i 2019. godine 5 259 201.00 euro. Tome treba dodati ukupan iznos državne pomoći medijskom sektoru tokom ove dvije godine koji je bio 1 162 353.43 eura. Takođe, za RTCG je opredjeljeno, kroz direktnu budžetsku alokaciju, 12 577 200.00 eura u 2018. godini i 13 822 200.00 u 2019. godini;
- Tzv. meka cenzura, koja se netransparentnim i diskrecionim novčanim transakcijama organa javnog sektora prema medijima sprovodi, predstavlja jedan od velikih problema u kompleksnom medijskom sektoru, jer narušava tržišta medija, ali i pravi korelaciju tih davanja sa uređivačkim politikama medija, a posledično utiče na kvalitet medijskog izvještavanja;
- Novi Zakon o medijima, kojim je transparentnost finansiranja medija od strane organa javnog sektora solidno uređena, a čemu su doprinijeli i napori CGO-a, tek treba da u praksi uvede pravila koja će uticati na promjenu stanja u ovoj oblasti, a CGO će njegovu primjenu pažljivo pratiti;
- RTCG ima privilegovan položaj na tržištu kao direktni budžetski korisnik, ali i paralelni korisnih drugih sredstava organa javnog sektora za oglašavanje. Međutim, uložena sredstva još uvijek ne ukazuju da se ovaj medije transformiše u istinski javni servis;
- Konstatuje se izvjesni napredak u poštovanju Zakona o slobodnom pristupu informacijama od strane organa javne uprave, iako to i dalje zahtijeva napor istraživačkog tima CGO-a kroz dodatne pozive, urgencije i žalbe. Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama se pokazuje i dalje kao spora i neučinkovita institucija;
- Snažan partijski uticaj na preduzeća u kojima država ima svoj udio nerijetko utiče i na način opredjeljivanja javnih sredstava za medije i medijske usluge. Stoga je neophodno uspostaviti mehanizme kontrole ulaganja u medije i od strane ovih subjekata, od kojih neki ne pružaju informacije o tom dijelu poslovanja čime stvaraju sumnje da procedure opredjeljivanja tog novca nijesu sprovedene ni u najboljem interesu kompanije niti u javnom interesu.

06 Bibliografija

- Zakon o medijima Crne Gore, "Službeni list Crne Gore" br. 82/2020
- Zakon o kontroli državne podrške i pomoći, "Službeni list Crne Gore", br. 26/07
- Zakon o kontroli državne pomoći, "Službeni list Crne Gore", br. 012/18
- Uredba o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći, „Službeni list Crne Gore”, br. 27/2010, 34/2011 i 16/2014
- Agencija za zaštitu konkurenkcije, Godišnji izvještaj o dodijeljenoj državnoj pomoći u Crnoj Gori u 2018. godini, str. http://www.azzk.me/dp/images/docs/GI_2018_FINAL.pdf
- Finansijski izvještaj RTCG za 2017.godinu
- Finansijski izvještaj RTCG za 2018.godinu
- Finansijski plan RTCG za 2018. godinu
- Finansijski plan RTCG za 2019. godinu
- Agencija za elektronske medije - <https://aemcg.org/emiteri-i-operatori/page/5/>
- Centar za građansko obrazovanje (CGO), Jednake šanse za sve medije 2017, <http://media.cgo-cce.org/2017/06/Jednake-sanse-za-sve-medije.pdf>
- [Zaključak Vlade broj 07-522 od 17.03.2017](#)

Prilog 1: Spisak svih organa javnog sektora koji su bili predmet istraživanja

PREDSJEDNIK DRŽAVE

- 1.** Predsjednik Crne Gore

SKUPŠTINA

- 2.** Skupština Crne Gore

VLADA

- 3.** Generalni sekretarijat Vlade CG
- 4.** Ministarstvo pravde
- 5.** Ministarstvo unutrašnjih poslova
- 6.** Ministarstvo vanjskih poslova
- 7.** Ministarstvo odbrane
- 8.** Ministarstvo finansija
- 9.** Ministarstvo održivog razvoja i turizma
- 10.** Ministarstvo javne uprave
- 11.** Ministarstvo prosvjete
- 12.** Ministarstvo zdravlja
- 13.** Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
- 14.** Ministarstvo ekonomije
- 15.** Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
- 16.** Ministarstvo nauke
- 17.** Ministarstvo kulture
- 18.** Ministarstvo rada i socijalnog staranja
- 19.** Ministarstvo za ljudska i manjinska prava
- 20.** Ministarstvo sporta i mladih
- 21.** Ministar bez portfelja

UPRAVE

- 22.** Poreska uprava
- 23.** Uprava carina
- 24.** Uprava za igre na sreću
- 25.** Uprava za nekretnine
- 26.** Uprava za imovinu
- 27.** Uprava za statistiku
- 28.** Uprava policije
- 29.** Uprava za dijasporu
- 30.** Uprava za kadrove

- 31.** Uprava za inspekcijske poslove
- 32.** Uprava za pomorske sigurnosti i upravljanje lukama
- 33.** Uprava za saobraćaj
- 34.** Uprava za željeznice
- 35.** Uprava za ugljovodonike
- 36.** Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove
- 37.** Uprava za šume
- 38.** Uprava za vode
- 39.** Uprava javnih radova
- 40.** Uprava za izvršenje krivičnih sankcija
- 41.** Uprava za zaštitu kulturnih dobara

ZAVODI

- 42.** Zavod za hidrometeorologiju i seismologiju
- 43.** Zavod za zapošljavanje Crne Gore
- 44.** Zavod za geološka istraživanja
- 45.** Zavod za udžbenike i nastavna sredstva
- 46.** Zavod za socijalnu i dječiju zaštitu
- 47.** Zavod za metrologiju
- 48.** Zavod za hitnu medicinsku pomoć
- 49.** Zavod za školstvo

AGENCIJE

- 50.** Agencija za zaštitu prirode i životne sredine
- 51.** Agencija za investicije
- 52.** Agencija za civilno vazduhoplovstvo
- 53.** Agencija za zaštitu konkurenčije
- 54.** Agencija za ljekove i medicinska sredstva
- 55.** Agencija za mirno rješavanje radnih sporova

KOMISIJE

- 56.** Komisija za zaštitu prava prava u postupcima javnih nabavki
- 57.** Komisija za koncesije
- 58.** Komisija za istraživanje nesreća

FONDOVI

- 59.** Fond rada
- 60.** Fond PIO
- 61.** Investiciono-razvojni fond
- 62.** Fond za zaštitu depozita
- 63.** Fond za obeštećenje
- 64.** Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava Crne Gore
- 65.** Fond za zdravstveno osiguranje
- 66.** Crnogorski fond za solidarnu stambenu izgradnju

INSTITUTI

- 67.** Institut za standardizaciju Crne Gore
- 68.** Institut za javno zdravlje

OSTALI

- 69.** Sekretarijat za zakonodavstvo
- 70.** Socijalni savjet Crne Gore
- 71.** Državni arhiv
- 72.** Direkcija za zaštitu tajnih podataka

PRAVOSUĐE

- 73.** Vrhovni sud
- 74.** Upravni sud
- 75.** Ustavni sud
- 76.** Vhovno državno tužilaštvo
- 77.** Viši sud za prekršaje
- 78.** Sud za prekršaje u Podgorici sa odjeljenjima (DG, NK, CT)
- 79.** Sud za prekršaje u Budvi sa odjeljenjima (UL, BR, KO, HN)
- 80.** Sud za prekršaje u Bijelom Polju sa odjeljenjima (BA, ŽB, PI, PLj, RO, KO, MK)
- 81.** Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu

OPŠTINE

- 82.** Opština Andrijevica
- 83.** Opština Bar
- 84.** Opština Berane
- 85.** Opština Bijelo Polje
- 86.** Opština Budva
- 87.** Prijestonica Cetinje
- 88.** Opština Danilovgrad
- 89.** Opština Gusinje
- 90.** Opština Herceg Novi
- 91.** Opština Kolašin
- 92.** Opština Kotor
- 93.** Opština Mojkovac
- 94.** Opština Nikšić
- 95.** Opština Petnica
- 96.** Opština Plav
- 97.** Opština Pljevlja
- 98.** Opština Plužine
- 99.** Glavni grad Podgorica
- 100.** Opština u okviru Glavnog grada Podgorice - Golubovci
- 101.** Opština Šavnik
- 102.** Opština Tivat

103. Opština Rožaje

104. Opština Tuzi

105. Opština Ulcinj

106. Opština Žabljak

NEZAVISNE INSTITUCIJE

107. Državna revizorska institucija

108. Revizorsko tijelo

109. Centralna banka Crne Gore

110. Univerzitet Crne Gore

111. Državna izborna komisija

112. Crveni krst Crne Gore

113. Matica crnogorska

114. Akreditaciono tijelo Crne Gore

115. Zajednica opština Crne Gore

116. ANB

117. Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost"

118. Agencija za elektronske medije

119. Agencija za nadzor osiguranja

120. ASK ide Agencija za sprječavanje korupcije (ASK)

121. Centralno klirinško depozitarno društvo

122. Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama (AZLP)

123. Komisija za tržište kapitala

124. Zaštitnik ljudskih prava i sloboda

125. Advokatska komora

126. Notarska komora

127. Privredna komora

128. Udruženje sudskih vještaka (NVO)

129. Komora javnih izvršitelja

130. Ljekarska komora

131. Institut računovođa i revizora Crne Gore

JAVNE USTANOVE

132. Crnogorski olimpijski komitet

133. Paraolimpijski komitet Crne Gore

134. Vaterpolo i plivački Savez Crne Gore

135. Košarkaški savez Crne Gore

136. Odbojkaški Savez Crne Gore

137. Rukometni savez Crne Gore

138. Fudbalski savez Crne Gore

139. Atletski savez Crne Gore

140. Bokserski savez Crne Gore

141. Crnogorski jedriličarski savez

142. Karate savez Crne Gore

- 143.** Teniski savez Crne Gore
144. Gimnastički savez Crne Gore
145. Streljački savez Crne Gore
146. Stonoteniski savez Crne Gore
147. Bućarski savez Crne Gore
148. Kik-boks savez Crne Gore
149. Šahovski savez Crne Gore
150. Bodybuilding i fitness savez Crne Gore
151. Kendo Savez Crne Gore
152. Planinarski savez Crne Gore
153. Savez za sportski ribolov na moru Crne Gore
154. Savez sportsko ribolovnih organizacija Crne Gore
155. Studentski sportski savez Crne Gore
156. Džudo savez Crne Gore
157. JU Centar za kulturu i sport - Andrijevica
158. JU Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju Berane
159. Polimski muzej Berane
160. JU Centar za kulturu Berane
161. JU Kulturni centar Bijelo Polje
162. JU Centar za sport i rekreaciju Bijelo Polje
163. JU Centar za podršku djeci i porodici Bijelo Polje
164. JU Dnevni centar Tisa – Bijelo Polje
165. JU Ratkovićeve večeri poezije - Bijelo Polje
166. JU Muzej Bijelo Polje
167. JU Muzeji i galerije Budve
168. Narodna biblioteka Budve
169. JU Grad Teatar Budva
170. JU Mediteranski sportski centar Budva
171. JU Narodna biblioteka i čitaonica Njegoš Cetinje
172. JU Centar za dnevni boravak djece sa smetnjama u razvoju i odraslih lica sa invaliditetom u Prijestonici Cetinje
173. Kraljevsko pozorište Zetski dom Cetinje
174. JU Umjetnička kolonija Danilovgrad
175. Centar za kulturu Danilovgrad
176. JU Centar za dnevni boravak djece sa smetnjama u razvoju i odraslih lica sa invaliditetom Danilovgrad
177. JU Centar za kulturu Gusinje
178. JUK Herceg Fest Herceg Novi
179. JU Gradske muzeje Mirko Komnenović i galerija Jospi Bepo Benković Herceg Novi
180. JUK Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi
181. JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama i teškoćama u razvoju Herceg Novi
182. JU Centar za kulturu Kolašin
183. Centar za kulturu Mojkovac

- 184.** JU Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju Mojkovac
- 185.** JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom Nikšić
- 186.** Muzeji i galerije Nikšić
- 187.** Nikšićko pozorište
- 188.** JU Zahumlje Nikšić
- 189.** Centar za kulturu Petnjica
- 190.** JU Centar za kulturu Husein Bašić Plav
- 191.** Dnevni centar Lipa Plav
- 192.** Narodna biblioteka Stevan Samardžić Pljevlja
- 193.** Galerija Vitomir Srblijanović
- 194.** JU Zavičajni muzej Pljevlja
- 195.** Centar za kulturu Plužine
- 196.** JU Dječji savez Podgorica
- 197.** JU Gradsko pozorište Podgorica
- 198.** JU KIC Budo Tomović Podgorica
- 199.** JU KIC Zeta
- 200.** JU Muzeji i galerije Podgorica
- 201.** JU Narodna biblioteka Radosav Ljumović Podgorica
- 202.** JU Kakaricka gora
- 203.** JU Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju Podgorica
- 204.** Centar za kulturu Rožaje
- 205.** Zavičajni muzej Ganića kula Rožaje
- 206.** JU Dnevni centar za djecu sa smetnjama u razvoju Rožaje
- 207.** JU Centar za kulturu, sport i medije Šavnik
- 208.** JU Centar za kulturu Tivat
- 209.** JU Muzej i galerija Tivat
- 210.** DOO Parking servis Tivat
- 211.** KIC Malesija Tuzi
- 212.** JU Dnevni centar Sirena Ulcinj
- 213.** Centar za kulturu Žabljak
- 214.** JPU Đina Vrbica
- 215.** JPU Ljubica Popović
- 216.** JPU "Dragan Kovačević"
- 217.** Dječji vrtić Ljubica V. Jovanović - Maša Budva
- 218.** Dječji vrtić "Vukosava Ivanović-Mašanović"
- 219.** Vrtić Herceg Novi, 'Naša Radost'
- 220.** Dječji vrtić Plav
- 221.** JPU "Irena Radović"
- 222.** JPU Jevrosima Jevra Rabrenović
- 223.** Vrtić "Eko bajka"
- 224.** JPU "Radost" Kotor
- 225.** Dječji Vrtić Boško Buha Rožaje
- 226.** JPU "Dušo Basekić"

- 227.** JPU Solidarnost Ulcinj
228. JPU "Sestre Radović"
229. JPU „Zagorka Ivanović“
230. OŠ Bajo Jojić
231. OŠ Milić Keljanović
232. OŠ Anto Đedović
233. OŠ Blažo Jokov Orlandić
234. OŠ Bratstvo-jedinstvo
235. OŠ Đerđ Kastrioti Skenderbeg
236. OŠ Jovan Tomašević Bar
237. OŠ Jugoslavija
238. OŠ Kekec
239. OŠ Meksiko
240. OŠ Mrkojevići
241. OŠ Srbija
242. OŠ Donja Ržanica
243. OŠ Lubnice
244. OŠ Polica
245. OŠ Radomir Mitrović
246. OŠ Vladislav R. Korać
247. OŠ Vuk Karadžić Berane
248. OŠ Vukajlo Kukalj
249. OŠ Vukašin Radunović
250. OŠ 21. maj - Bijelo Polje
251. OŠ 9. Maj – Bijelo Polje
252. OŠ Aleksa Bećo Đilas
253. OŠ Braća Ribar
254. OŠ Dušan Korać
255. OŠ Krsto Radojević
256. OŠ Marko Miljanov
257. OŠ Milomir Đalović
258. OŠ Milovan Jelić
259. OŠ Mladost
260. OŠ Pavle Žižić
261. OŠ Rifat Burdžović Trso Bijelo Polje
262. OŠ Risto Ratković
263. OŠ Šukrija Međedović
264. OŠ Vladislav Sl.Ribnikar
265. OŠ Vuk Karadžić Bijelo Polje
266. OŠ Druga osnovna škola
267. OŠ Mirko Srzentić
268. OŠ Stefan Mitrov Ljubiša Bar
269. OŠ Boro Vukmirović

- 270.** OŠ Lovćenski Partizanski odred
271. OŠ Njegoš Cetinje
272. OŠ Šunjo Pešikan
273. OŠ Blažo Mraković
274. OŠ Milosav Koljenšić
275. OŠ Njegoš Danilovgrad
276. OŠ Vuko Jovović DG
277. OŠ Džafer Nikočević
278. OŠ Dašo Pavičić
279. OŠ Ilija Kišić
280. OŠ Milan Vuković
281. OŠ Orjenski Bataljon
282. OŠ Dr Radosav Jagoš Vešović
283. OŠ Međuriječe
284. OŠ Mojsije Stevanović
285. OŠ Risto Manojlović
286. OŠ Vojin Čepić
287. OŠ Ivo Visin
288. OŠ Nikola Đurković
289. OŠ Njegoš Kotor
290. OŠ Savo Ilić
291. OŠ Veljko Drobnjaković
292. OŠ Aleksa Đilas Bećo
293. OŠ Milovan Rakočević
294. OŠ Radomir Rakočević
295. OŠ Braća Bulajić
296. OŠ Braća Labudović
297. OŠ Branko Višnjić
298. OŠ Dobrislav-Đedo Perunović
299. OŠ Dušan Bojović
300. OŠ Dušan Đukanović
301. OŠ Ivan Vušović
302. OŠ Jagoš Kontić
303. OŠ Janko Bjelica
304. OŠ Janko Mićunović
305. OŠ Jovan Draganić
306. OŠ Jovan Gnjatović
307. OŠ Luka Simonović
308. OŠ Mileva Lajović Lalatović
309. OŠ Milija Nikčević
310. OŠ Olga Golović
311. OŠ Pavle Kovačević
312. OŠ Rade Perović

- 313.** OŠ Radoje Čizmović
314. OŠ Ratko Žarić
315. OŠ 25. Maj - Petnjica
316. OŠ Mahmut Adrović
317. OŠ Savin Bor
318. OŠ Trpezi Petnjica
319. OŠ Tucanje
320. OŠ Hajro Šahmanović
321. OŠ Petar Dedović
322. OŠ Boško Buha
323. OŠ Bratstvo-Jedinstvo
324. OŠ Dušan Ivović
325. OŠ Jakub Kubur
326. OŠ Kruševo
327. OŠ Mataruge
328. OŠ Mihailo Žugić
329. OŠ Mile Peruničić
330. OŠ Radoje Kontić
331. OŠ Radoje Tošić
332. OŠ Ristan Pavlović
333. OŠ Salko Aljković
334. OŠ Vladimir Rolović
335. OŠ Živko Džuver
336. OŠ Bajo Pivljanin
337. OŠ Bećko Jovović
338. Obrazovni centar Plužine
339. OŠ 18. oktobar - Podgorica
340. OŠ 21. maj - Podgorica
341. OŠ 29. Novembar - Podgorica
342. OŠ Boško Radulović
343. OŠ Božidar Vuković Podgoričanin
344. OŠ Branko Božović
345. OŠ Đerđ Kastrioti Skenderbeg
346. OŠ Đoko Prelević
347. OŠ Dr Dragiša Ivanović
348. OŠ Vladika Danilo
349. OŠ Jedinstvo
350. OŠ Mahmut Lekić
351. OŠ Maksim Gorki
352. OŠ Marko Miljanov
353. OŠ Milan Vukotić
354. OŠ Milorad Musa Burzan
355. OŠ Niko Maraš

- 356.** OŠ Oktoih
357. OŠ Pavle Rovinski
358. OŠ Radojica Perović
359. OŠ Savo Pejanović
360. OŠ Savo Kažić
361. OŠ Sutjeska
362. OŠ Šćepan Đukić
363. OŠ Štampar Makarije
364. OŠ Vladimir Nazor
365. OŠ Vlado Milić
366. OŠ Vojin Popović
367. OŠ Vuk Karadžić
368. OŠ Zarja Vujošević
369. OŠ 25. Maj - Rožaje
370. OŠ Bać
371. OŠ Balotice
372. OŠ Bratstvo - Jedinstvo
373. OŠ Bukovica
374. OŠ Daciće
375. OŠ Donja Lovnica
376. OŠ Milun Ivanović
377. OŠ Miroslav Đurović
378. OŠ Mustafa Pećanin
379. OŠ Bogdan Kotlica
380. OŠ Jovan Ćorović
381. Obrazovni centar Šavnik
382. OŠ Branko Brinić
383. OŠ Drago Milović
384. OŠ Bedri Elezaga
385. OŠ Boško Strugar
386. OŠ Marko Nuculović
387. OŠ Maršal Tito
388. OŠ Dušan Obradović
389. OŠ Vuk Knežević
390. Srednja mješovita škola - Andrijevic
391. Gimnazija Niko Rolović
392. JU Srednja ekonomsko ugostiteljska škola Bar
393. Srednja stručna škola Bar
394. Gimnazija Panto Mališić Berane
395. Srednja medicinska skola "Dr Branko Zogovic" Berane
396. Srednja stručna škola - Berane
397. Srednja stručna škola "Vukadin Vukadinović"
398. Gimnazija Miloje Dobrašinović Bijelo Polje

- 399.** Srednja elektro - ekonomска škola Bijelo Polje
- 400.** Srednja stručna škola Bijelo Polje
- 401.** SMŠ Danilo Kiš
- 402.** Gimnazija Cetinje
- 403.** JU Srednja likovna škola Petar Lubarda
- 404.** Srednja stručna škola Cetinje
- 405.** Gimnazija Petar I Petrović Njegoš
- 406.** SMŠ Ivan Goran Kovačić
- 407.** Srednja mješovita škola "Braća Selić"
- 408.** Gimnazija Kotor
- 409.** Škola za osnovno i srednje muzičko obrazovanje "Vida Matjan"
- 410.** Srednja pomorska škola - Kotor
- 411.** Srednja mješovita škola "Vuksan Đukić"
- 412.** Gimnazija "Stojan Cerović"
- 413.** Prva srednja stručna škola - Nikšić
- 414.** Škola za osnovno i srednje muzičko obrazovanje "Dara Čokorilo"
- 415.** Srednja ekonomsko-ugostiteljska škola - Nikšić
- 416.** Srednja stručna škola - Nikšić
- 417.** Srednja mješovita škola "Bećo Bašić"
- 418.** Gimnazija "Tanasije Pejatović"
- 419.** Srednja stručna škola - Pljevlja
- 420.** Gimnazija "25. maj" Tuzi
- 421.** Gimnazija "Slobodan Škerović"
- 422.** Srednja ekonomski škola "Mirko Vešović"
- 423.** Srednja elektrotehnička škola "Vaso Aligrudić"
- 424.** Srednja građevinsko-geodetska škola "Inž Marko Radević"
- 425.** Srednja medicinska škola - Podgorica
- 426.** Srednja stručna škola "Ivan Uskoković"
- 427.** Srednja stručna škola "Sergije Stanić"
- 428.** Srednja stručna škola "Spasoje Raspopović"
- 429.** Umjetnička škola osnovnog, srednjeg muzičkog i baletskog obrazovanja "Vasa Pavić"
- 430.** Gimnazija "30. septembar"
- 431.** Srednja stručna škola – Rožaje
- 432.** Muzička škola - Tivat
- 433.** Srednja mješovita škola "Mladost"
- 434.** Srednja mješovita škola "Bratstvo jedinstvo"
- 435.** Srednja mješovita škola „17.septembar“
- 436.** Umjetnička škola osnovnog i srednjeg muzičkog obrazovanja za talente "Andre Navara"
- 437.** JU za odmor i rekreaciju djece „Lovćen - Bečići“
- 438.** Dom starih „Bijelo Polje“
- 439.** Dom starih „Grabovac“
- 440.** Specijalna bolnica za plućne bolesti „dr Jovan Bulajić“
- 441.** Resursni centar za djecu i mlade "Podgorica"

- 442.** JU Dnevni centar za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju Berane
- 443.** JU Centar za kulturu Vojislav Bulatović Strunjo Bijelo Polje
- 444.** Policijska akademija Danilovgrad
- 445.** Biblioteka za slike
- 446.** CGCNP CG
- 447.** Ispitni centar CG
- 448.** JU Crnogorska kinoteka
- 449.** Narodni muzej
- 450.** Nacionalna biblioteka Crne Gore
- 451.** Muzički Centar CG
- 452.** Centar savremene umjetnosti
- 453.** Centar za konzervaciju i arheologiju
- 454.** Crnogorska akademija nauka i umjetnosti
- 455.** Kraljevsko pozorište Zetski dom Cetinje
- 456.** JU Centar za stručno obrazovanje
- 457.** JU Resursni centar za obrazovanje i osposobljavanje 1.jun
- 458.** Prirodjački muzej CG
- 459.** Centar za ekotoksikološka ispitivanje Podgorica
- 460.** Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina
- 461.** Komanski most
- 462.** Centar "Ljubović"
- 463.** Kliničko bolnički centar Crne Gore
- 464.** Specijalistička veterinarska laboratorija
- 465.** Pomorski muzej Kotor
- 466.** JU Službeni list Crne Gore
- 467.** Zavod za geološka istraživanja
- 468.** Sportski centar Žabljak
- 469.** Sportski centar Nikšić

JAVNA PREDUZEĆA

- 470.** Službeni list Crne Gore
- 471.** Centar za posredovanje Crne Gore
- 472.** Centar za profesionalnu rehabilitaciju
- 473.** Filmski centar Crne Gore
- 474.** Aerodromi Crne Gore
- 475.** Plantaže
- 476.** Nacionalni parkovi CG
- 477.** Novi Duvanski Kombinat
- 478.** Regionalni vodovod Crnogorsko primorje
- 479.** JP za upravljanje morskim dobrom Crne Gore
- 480.** EPCG
- 481.** Monteput
- 482.** Luka Bar

- 483.** Institut "Dr Simo Milošević", Igalo
484. Montenegro Airlines
485. Crnogorski elektroprenosni sistem
486. Institut za crnu metalurgiju AD Nikšić
487. Luka Kotor
488. Barska plovidba
489. Marina Bar
490. Crnogorska plovidba Kotor
491. Pošta CG
492. Castello Montenegro Pljevlja
493. Crnogorski operator tržišta električne energije
494. Centar za ekotoksikološka ispitivanja
495. Montenegro Bonus Cetinje
496. Rudnik uglja Pljevlja
497. AD Održavanje željezničkih voznih sredstava
498. Željeznička infrastruktura Crne Gore
499. Željeznički prevoz Crne Gore AD
500. Montecargo
501. Radio difuzni centar Podgorica
502. Jadransko brodogradilište Bijela – u stečaju
503. Tehnopolis inovaciono preduzetnički centar
504. Regulatorna agencija za energetiku
505. Montefarm
506. Nacionalna turistička organizacija Crne Gore
507. Regionalni ronilački Centar
508. Vodovod i kanalizacija - Andrijevica
509. DOO Komunalno preduzeće - Andrijevica
510. Turistička organizacija Andrijevica
511. DOO Komunalne djelatnosti Bar
512. DOO Vodovod i kanalizacija Bar
513. DOO Sportsko-rekreativni centar Bar
514. JP Kulturni centar Bar
515. DOO Lovstvo Bar
516. DOO Sportski centar Berane
517. DOO Vodovod i kanalizacija Berane
518. DOO Komunalno Berane
519. Turistička organizacija Berane
520. DOO "Komunalno – Lim" Bijelo Polje
521. DOO Vodovod Bistrica – Bijelo Polje
522. DOO Parking servis Bijelo Polje
523. Turistička organizacija Bijelo Polje
524. JP Parking servis Budva
525. DOO Mediteran reklame Budva

- 526.** DOO Akademija znanja Budva
527. Turistička organizacija Budva
528. JP Pogrebne usluge Budva
529. Vodovod i kanalizacija Budva
530. DOO Komunalno Budva
531. Javno komunalno preduzeće Cetinje
532. DOO Vodovod i kanalizacija Cetinje
533. DOO Sportski centar Cetinje
534. Turistička organizacije Prijestonice Cetinje
535. DOO Komunalno Danilovgrad
536. DOO Za uzgoj, zaštitu i lov divljači i riba - Danilovgrad
537. Vodovod i kanalizacija Danilovgrad
538. Turistička organizacija Danilovgrad
539. DOO Komunalne djelatnosti Gusinje
540. Turistička organizacija Gusinje
541. Vodovod i kanalizacija Herceg Novi
542. Čistoća doo Herceg Novi
543. Komunalno – stambeno Herceg Novi
544. Parking servis doo Herceg Novi
545. Sportski centar Igalo doo
546. Turistička organizacija Herceg Novi
547. DOO Društvo za izgradnju vodovodne i kanalizacione infrastrukture Herceg Novi
548. Agencija za razvoj i zaštitu Orjena Herceg Novi doo
549. Agencija za gazdovanje gradskom lukom doo Herceg Novi
550. Agencija za razvoj i izgradnju Herceg Novog doo
551. DOO Komunalno Kolašin
552. Vodovod i kanalizacija Kolašin doo
553. Turistička organizacija Kolašin
554. Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
555. DOO Komunalno Kotor
556. Vodovod i kanalizacija Kotor doo
557. Turistička organizacija Kotor
558. Komunalne usluge Gradac - Mojkovac
559. Turistička organizacija Mojkovac
560. Komunalno Nikšić - Nikšić
561. Vodovod i kanalizacija Nikšić
562. Sportski centar Nikšić
563. Turistička organizacija Nikšić
564. DOO Komunalna djelatnost Petnjica
565. Turistička organizacija Petnjica
566. DOO Komunalne djelatnosti Plav
567. Turistička organizacija Plav
568. Turistička organizacija Pljevlja

- 569.** DOO Čistoća Pljevlja
570. Komunalne usluge Pljevlja
571. DOO Vodovod Pljevlja
572. Park prirode Piva Plužine
573. DOO Komunalno Plužine
574. Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice doo
575. Agencija za stanovanje doo Podgorica
576. Parking servis Podgorica doo
577. putevi DOO Podgorica
578. Tržnice i pijace doo
579. Vodovod i kanalizacija doo Podgorica
580. Čistoća doo Podgorica
581. Komunalne usluge doo Podgorica
582. Pogrebne usluge doo Podgorica
583. Zelenilo doo Podgorica
584. Sportski objekti doo Podgorica
585. Deponija doo Podgorica
586. DOO Komunalno Rožaje
587. DOO Vodovod i kanalizacija Rožaje
588. DOO Sportski centar Rožaje
589. DOO Ski centar Hajla
590. DOO Agencija za projektovanje i razvoj Rožaje
591. Turistička organizacija Rožaje
592. Komunalne djelatnosti doo Šavnik
593. Turistička organizacija Šavnik
594. Park prirode Dragišnjica i Komarnica
595. Vodovod i kanalizacija Tivat
596. Komunalno Tivat
597. Turistička organizacija Tivat
598. Parking servis Tivat
599. DOO Komunalno Tuzi
600. JP Vodovod i kanalizacija Ulcinj
601. DOO Komunalne djelatnosti Ulcinj
602. Turistička organizacija Ulcinj
603. Komunalno i vodovod DOO Žabljak
604. Turistička organizacija Žabljak
605. Sportski centar Žabljak

